

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний лінгвістичний університет
Кафедра корейської і японської філології
Кваліфікаційна робота магістра з японської філології

на тему:

**МЕДИЧНА ТЕРМІНОЛОГІЯ В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ:
СТРУКТУРНО-СЕМАНТИЧНИЙ АСПЕКТ**

Студентки групи Мяп 51-21

факультету східної і слов'янської філології
денної форми навчання

Освітньої програми

Східна філологія: японська мова і література,
переклад, методика навчання

Спеціальності 035 Філологія

Спеціалізації 035.069 Східні мови та
літератури (переклад включно),

перша – японська

Гавриленко Богдани Олександрівни

Науковий керівник:

канд. філол. наук, доц. Охріменко М. А.

Допущена до захисту

« ___ » _____ 2022 року

Завідувач кафедри

(підпис)

(ПІБ)

Національна шкала _____

Кількість балів _____

Оцінка ЄКТС _____

Київ-2022

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ.....	8
1.1 Поняття терміна в сучасній лінгвістиці.....	8
1.2 Основні ознаки терміна.....	11
1.3 Класифікація термінів.....	14
1.4 Особливості перекладу медичних термінів.....	18
Висновки до Розділу 1.....	21
РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ.....	24
2.1 Методи сучасних лінгвістичних досліджень.....	24
2.2 Методи та етапи дослідження медичної термінології.....	26
Висновки до Розділу 2.....	28
РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ У СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ.....	30
3.1 Прості медичні терміни.....	31
3.2 Складні медичні терміни, утворені морфологічним способом термінотворення.....	32
3.2.1 Коренескладання.....	32
3.2.2 Афіксація.....	35
3.3.3 Основоскладання.....	38
3.3.4 Аббревіація	40
3.3 Складні медичні терміни, утворені синтаксичним способом термінотворення	42
Висновки до Розділу 3.....	43
РОЗДІЛ 4. СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ.....	45
4.1 Медичні терміни на позначення захворювань.....	46
4.1.1 Терміни на позначення захворювань за походженням.....	46

	3
4.1.2 Терміни на позначення захворювань за локалізацією.....	48
4.1.3 Терміни на позначення захворювань за статтю.....	49
4.1.4 Терміни на позначення захворювань за характером.....	51
4.2 Медичні терміни на позначення будови організму.....	53
4.2.1 Терміни на позначення частин тіла та органів.....	54
4.2.2 Терміни на позначення систем і їх складових.....	55
4.2.3 Терміни на позначення рідин та виділень.....	57
4.2.4 Терміни на позначення структур.....	58
4.3 Медичні терміни на позначення хімічних речовин і ліків.....	59
4.3.1 Терміни на позначення хімічних речовин, сполук і матеріалів.....	59
4.3.2 Терміни на позначення ліків.....	61
4.4 Медичні терміни пов'язані з медичними закладами.....	62
4.4.1 Терміни на позначення спеціалістів.....	62
4.4.2 Терміни на позначення досліджень та обладнань.....	63
4.4.3 Терміни на позначення відділень.....	65
4.4.4 Терміни на позначення симптомів.....	66
Висновки до Розділу 4.....	67
ВИСНОВКИ.....	69
РЕЗЮМЕ.....	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	76
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО ХАРАКТЕРУ.....	81
ДОДАТКИ.....	82

ВСТУП

Медицина – є невід’ємною частиною нашого життя. Ми щодня стикаємося з назвами препаратів, захворювань, які ці препарати можуть вилікувати, з обладнанням, яке використовується лікарями та їх функціями. Ми відвідуємо аптеки та медичні центри для огляду. Таким чином медична термінологія так чи інакше присутня у нашому житті. Слід також зазначити, що ця галузь науки зараз стрімко розвивається, і майже щодня з’являються нові препарати, обладнання та навіть захворювання, раніше невідомі людству, а тому постає питання їх найменування, а у подальшому перекладу іноземними мовами.

Цілком закономірним є той факт, що з розвитком науки і технологій термінологічний склад певної мови змінюється, поповнюється новими термінами та явищами. Ця аксіома стосується і медичної галузі японської та української мов. Наприклад, якщо з’являється новий препарат, обладнання або функція, вони потребують найменування та дефініції, у чому допомагає наука «термінологія». Отже, термінологія – це сукупність спеціальної лексики, яка використовується у різних сферах людської діяльності. Загалом термінологія, а також медична термінологія зокрема, займає чільне місце в сучасному мовознавстві, і активно досліджується лінгвістами.

Японія стає дедалі популярнішою країною, а зацікавленість японською мовою невпинно зростає, зокрема в Україні. З’являється велика кількість студентів, які в майбутньому хочуть стати професійними перекладачами, а отже, вони мають бути обізнаними майже у всіх галузях науки, культури та суспільно-політичного життя. Вивчення термінології, зокрема медичної – є невід’ємною частиною процесу вивчення мови. Адже для забезпечення адекватного перекладу та розуміння слід орієнтуватися у різних питаннях.

Як згадувалося раніше медична термінологія може знадобитися не тільки для перекладачів медичних текстів, а й для звичайних поціновувачів японської мови, адже терміни назв препаратів, захворювання, предметів зустрічаються майже щодня. А особливим викликом може стати похід до лікаря або на обстеження.

Отже, медична термінологія є важливим складником вивчення мови. Аналіз особливостей термінів медичної сфери людської діяльності можливо здійснити шляхом дослідження її структурно-семантичних особливостей.

Актуальність дослідження полягає в зростанні зацікавленості молоді до японської культури та мови. Вивчення мови пов'язане з вивченням її мовленнєвих особливостей, зокрема термінологічного складу. Як було зазначено раніше, медична термінологія – є невід'ємною частиною повсякденного життя, тому вивчення японських медичних термінів є доволі важливим. Оскільки термінологія є досить новою наукою, вона недостатньо структурована, тому процес перекладу термінів, а особливо медичних має свої особливості та нерідко викликає труднощі у фахівців. Через це зацікавленість до медичної термінології і її функціонування в мові зростає. Вивчення структурно-семантичних характеристик медичної термінології є вкрай важливим для розуміння особливостей термінів і шляхів можливого перекладу.

Мета дослідження полягає у визначенні структурних та семантичних особливостей медичної термінологічної лексики в сучасній японській мові.

Для досягнення цієї мети потрібно вирішити низку конкретних завдань:

- уточнити і порівняти поняття «терміна» і «термінології» в сучасній лінгвістиці, шляхом аналізу наукових досліджень, які написані авторитетними дослідниками;
- проаналізувати вимоги до термінів;
- дослідити класифікацію за структурним аспектом та галузевою приналежністю;
- уточнити особливості перекладу медичної термінології та можливі проблеми, які виникають при перекладі медичних текстів;
- надати можливу класифікацію термінів в мовознавстві за структурним та семантичним критерієм;
- виявити структурні особливості медичної термінології в сучасній японській мові;
- схарактеризувати семантичні особливості медичної термінології в сучасній японській мові;
- надати кількісні підрахунки проаналізованих медичних термінів кожного класу.

Об'єктом пропонованого дослідження є медична термінологія в сучасній японській мові.

Предметом дослідження є структурно-семантична характеристика медичних термінів японської мові.

Матеріалами дослідження слугує 220 медичних термінів, дібраних методом суцільної вибірки зі «Словника загальнонавчаних у медичній практиці термінів» («医療現場でよく使われている用語集»), а також узятих зі списку тезауруса медичних термінів 9-го видання Центрального видавничого товариства «Медичний журнал», онлайн-сайту «くすりのしおり», розробленого Асоціацією правильного використання ліків (<https://www.rad-ar.or.jp/siori/>), японські медичні онлайн-ресурси.

Для вирішення поставлених у роботі завдань використовуються такі **методи лінгвістичного аналізу**: 1) зіставний метод, за допомогою якого досліджено подібності структурних і семантичних особливостей термінів; 2) метод суцільної вибірки для підбору термінологічних одиниць із фахових словників і тезаурусів з метою добору фактичного матеріалу дослідження; 3) описовий метод, що уможливив комплексний опис термінів і подання отриманих результатів; 4) структурний метод вивчення форми і змісту термінів; 5) компонентного аналізу, за допомогою якого описано семантику медичних термінів та здійснено кваліфікацію дібраних мовних одиниць; 6) словотвірний аналіз для встановлення структурних особливостей термінів, способи та типові моделі термінотворення; 7) кількісні підрахунки з елементами статистичного методу для об'єктивного подання результатів дослідження.

Наукова новизна роботи полягає в здійсненні комплексного дослідження японських медичних термінів і спроби класифікації їх за структурним і семантичним аспектами, а також визначенні особливостей їх формування. Здійснення опису словотвірних моделей утворення медичних термінів.

Практичне значення полягає в тому, що результати цього дослідження у подальшому можуть бути використані у лінгвістичних курсах: японського термінознавства, історії японської мови, лексикології, а також під час лекцій з галузевої термінології. Крім того, можна застосовувати результати нашого дослідження під час складання японських словників медичних сфери, а також як

теоретична база для інших досліджень. Результати дослідження також можуть бути використані під час написання спеціальних курсів, навчальних програм з перекладознавства.

Апробація. Роботу апробовано на Міжнародній студентській науково-практичній відеоконференції «Ad orbem per linguas. До світу через мови», 2022 (24 травня 2022 року, місто Київ). Дослідження опубліковано у Матеріалах Міжнародної студентської науково-практичної відеоконференції «Україна у транскультурному й мультимодальному світі», 25 травня 2022 року. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2022

Структура роботи. Дослідження складається зі вступу, трьох розділів, висновків до кожного розділу і загальних висновків, бібліографії, трьох додатків та резюме японською мовою.

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТЕРМІНОЛОГІЇ В СУЧАСНІЙ ЛІНГВІСТИЦІ

1.1 Поняття терміна у сучасній лінгвістиці

У пропонованому розділі ми висвітлимо визначення основних теоретичних понять з термінології, які слугуватимуть базою нашого дослідження. Загальновідомий факт, що основні поняття “термін”, “термінологія” та їх визначення є невід’ємною частиною такої науки як “термінознавство”.

Термін, як і всі інші мовні феномени, важко дефінується, саме через складність та дискусійність такого завдання існує чимало найрізноманітніших спроб визначення термінів в лінгвістиці (Д’яков, Кияк, Куделько, 2000, с. 10). Як стверджує Стацюк Р. В. (2016) велика кількість дефініцій поняття “термін” пов’язана з відсутністю чітко визначених характерних ознак, і саме тому кожен дослідник розуміє явище по-своєму (с. 113). Дослідники вважають, що поняття «термін» є об’єктом вивчення для великої кількості наук, кожна з них наділяє це поняття власними ознаками, а тому надання поняттю «термін» однозначної дефініції викликає труднощі.

Оскільки, поняття «термін» вивчається багатопланово, воно має безліч аспектів. Не дивлячись на те, що «термін» і «термінологія» найактивніше досліджується у мовознавстві. З початку 30-х років ХХ ст. європейські науковці вдаються до виокремлення «термінології» як окремої науки (Казак, 2018, с. 54).

Лотте Д. С. був одним з перших лінгвістів, хто досліджував термінологію в європейській лінгвістиці, а його роботи вплинули на становлення термінології як розділу науки. Дослідник не тільки запропонував системний підхід до вивчення термінології, а й сформулював низку вимог до терміна (Казак, 2018, с. 54).

За визначенням Лотте Д. С. (1971) терміни – це особливих слова в лексичному складі мови. Він надав таке тлумачення поняттю: «Термін – це лексична одиниця певної мови покликана для спеціальних цілей. Термін позначає конкретне, абстрактне чи загальне поняття теорії певної спеціальної галузі знань або діяльності» (с. 20). У

результаті науковці розглядали поняття «терміна» як особливого слова або словосполучення покликане для вираження фіксованого поняття. Саме це його відмінна риса від звичайного слова.

Згодом в історії науки змінилися уявлення щодо поняття. Ковалик І. І. (1980) розглядає його як особливе слово (с. 88). Згодом українські мовознавці розглядають його як слово в особливій функції. Однак, у зв'язку з тим, що науковці по-різному підходять до проблеми, відсутня погодженість щодо семантичних особливостей терміна (Романова, 2011, с. 54-55).

У свою чергу науковець Квітко І. С. (1976) запропонував власну дефініцію поняття «термін»: «Термін — це слово або словесний комплекс, який співвідноситься з поняттям певної галузі (науки, техніки), що вступають у зв'язок з іншими словами та словесними комплексами, утворюючи замкнену систему в кожному окремому випадку та в певний час. Характеризується інформативністю, однозначністю, точністю та експресивною нейтральністю» (с. 21).

Українські науковці, пропонують визначати термін як складник лексичної системи. Вони ураховують його використання для позначення понять різних галузей людської діяльності (Томіленко, 2015, с. 12). В академічній праці «Сучасна українська літературна мова. Лексика і фразеологія» (1973, с. 158) зазначено, що термін – спеціальне слово або словосполучення, яке вживається для точного вираження поняття з галузі знання, зокрема науки, техніки, суспільно-політичного життя, мистецтва тощо.

Одне з найостанніших сформованих визначень поняття «термін» в українському мовознавстві наведено у праці Пономаріва О. Д. “Стилістиці сучасної української мови” (2000). У своїй роботі Пономарів О. Д. (2000) розглядає термін як одиницю сформованої термінологічної системи протягом історії, він надає найменування поняттю і визначає його місце в системі інших понять; термін виражається словом або словосполученням і використовується для спілкування фахівців однієї спеціалізації; належить до словникового складу мови, підлягаючи її законам (с. 91-93).

Дослідники Крижанівська А. В., Симоненко Л. О., Панько Т. І. (1984) у своїй роботі розглядають термін як одиницю мови для вираження понять спеціальних галузей, що є вагомою складовою лексичної системи мови, сприяє виконанню пізнавальної та інформативної функцій, які покликані фіксувати знання людства (с. 21).

Отже, велика частина наукових праць засвідчує, що термін - це спеціальне слово, словосполучення, словосполука, словозчеплення, яке покликане виражати поняття певної галузі знань, а для повного розкриття свого значення вимагає дефініції (Томіленко, 2015, с. 13).

Проаналізувавши вищезазначені визначення дослідників, можемо зробити висновок, що наразі в термінології відсутня чітка і систематизована дефініція поняття «термін». У той же час, в українській лінгвістиці не існує загальноприйнятого визначення, яке б відбивало всю суть «терміна».

Враховуючи визначення поняття «термін», які наводять попередники, ми наважимося запропонувати власну дефініцію, якою будемо послуговуватися у практичній частині дослідження медичних термінів сучасної японської мови. Отже, на нашу думку, термін – це слово або словосполучення, основною функцією якого є номінація спеціальних наукових та професійних понять, кожне з яких має власну дефініцію (визначення) та є елементом якоїсь терміносистеми.

Слід також зауважити, що поняття термін тісно пов'язане з поняттям «термінологія». Томіленко Л. М. (2015) під поняттям «термінологія» розглядає сукупність спеціальної лексики, що використовується в певних царинах людської діяльності (с. 13). Поняття «термінологія» активно досліджувалося лінгвістами, а тому є велика кількість визначень.

Дослідник Лотте Д. С. (1971) у своєму дослідженні дефінує «термінологію» як це семіологічне вираження певної системи понять, яка є відображенням певного наукового світогляду (с. 38).

В Енциклопедії української мови (2004) надається визначення: «Термінологія — це сукупність термінів, що обслуговують певну сферу знань, пов'язаних із

системою понять: мистецтво, техніку, виробництво тощо. Це особливий шар лексики, який піддається свідомому регулюванню та впорядкуванню» (с. 683).

У той час як дослідниця української термінології Симоненко Л. О. (2001) зазначає, що термінологія є сукупністю спеціальних найменувань галузей науки, техніки та мистецтва, які вживаються у сфері спілкування фахівців, втілюючи результати теоретико-пізнавальної діяльності людства (с. 3).

Зокрема, Д'яков А. С., Кияк, Т. Р., Куделько, З. Б. (2000) говорячи про термінологію, зазначаються, що дослідники розрізняють наступні види визначень: 1) наука про терміни (наразі «*термінознавство*»); 2) фахова лексика в складі мови (наприклад, «термінологія української мови», «японська термінологія» тощо); 3) спеціальна лексика (використовується в певній галузь науки, техніки, мистецтва, наприклад, «термінологія обчислювальної техніки», «медична термінологія» тощо) (с. 10-11).

Отже, проаналізувавши наведені вище визначення мовознавців поняття «термінологія», можемо зробити висновок, що уявлення про специфіку термінології формується. Однак, можна говорити про те, що специфіка термінології полягає у сукупності понять, які відбивають наукові світогляди (Томіленко, 2015, с. 14). Ми наважимося надати своє визначення, послуговуючись визначеннями попередників. Отже, термінологія – це сукупність впорядкованих спеціальних лексичних одиниць, що використовуються фахівцями різних галузей на позначення певних наукових та професійних понять.

1.2 Основні ознаки терміна

Лінгвісти надають свої визначення, ґрунтуючись на характерних ознаках поняття «термін». Наприклад, Лотте Д. С. (1971) вважав, що термін завжди позначає фіксоване поняття, чим відрізняється від загальноновживаного слова, крім того термін має бути коротким, однозначним, без синонімів та омонімів. Дослідник вперше сформулював, описавши так звані «вимоги до терміна», які згодом стали базою досліджень з термінології (с. 15). Отже, Лотте Д. С. (1971) виділяє такі вимоги до

терміна: 1) контекстна незалежність; 2) однозначність; 3) точність; 4) відсутність синонімії; 5) вмотивованість (с. 39-46).

Сучасні мовознавці вважають, що вимога точності - це найголовніший фактор для досягнення зрозумілості під час професійного спілкування. Вимога точності до терміна зумовлена правильним, не викривленим лексичним відображенням ознак, які характеризують поняття, що номінується (Аністратенко, 2017, с. 18). Отже, щоб подолати феномен неточності термінів додається вимога контекстної незалежності серед мовознавців.

Семантичне значення терміна обумовлено поняттям, що називається; таке значення терміна не повинно залежати від контексту, а отже повинен визначатися системою понять та термінологією цієї галузі знання (Стацюк, 2016, с. 114). Деякі науковці стверджують, що вимога точністю термінології передбачає відсутність синонімії, однак терміни нерідко бувають багатозначними: один термін виражає декілька понять, або одне поняття має кілька синонімічних термінів. Отже, Стацюк Р. В. (2016) робить висновок, що точність та однозначність термінів – це лише ідеал, до якого прагне термінологія (с. 114).

У своїй роботі мовознавці Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. (2000) розглядають вимогу вмотивованість, де під поняттям «вмотивованість» розуміють «відповідність лексичного значення терміна (прямого, безпосереднього, внутрішнього значення слова чи словосполучення) до позначеного ним поняття» (с. 15). Крім того, зв'язок між семантичними елементами і лексичним значенням здійснюється саме на рівні мотивації. Межі мотивації визначаються тією частиною лексичного значення, котра аналізується у внутрішній формі (Стацюк, 2016, с. 115).

Характерною особливістю вимоги є – спираючись на аналогічність, асоціативність номінування під час складається фахової, професійної лексики. Білозерська Л. П., Возненко Н. В., Радецька С. В. (2010) стверджують, що вмотивований термін, котрий утворений описаним раніше чином простіший у запам'ятовуванні, адже встановлюються асоціація з іншими термінами (с. 27).

Однак, слід зазначити, що сучасна наукова і технічна мова висуває до терміна додаткові вимоги. Д'яков, А. С., Кияк, Т. Р., Куделько, З. Б. (2000) перераховують найважливіші з них:

1. Відповідність терміна правилам і нормам вказаної мови.
2. Систематизованість.
3. Дефінітивність. Тобто кожен термін повинен мати визначення та орієнтуватися на певне поняття.
4. Незалежність від контексту.
5. Точність. Однак можуть мати місце «хибно орієнтовні» одиниці (термін запропонований дослідником Лотте Д.С. (1971)).
6. Короткий за довжиною. Однак слід зауважити, що ця вимога часто суперечить вимозі точності, оскільки викликає труднощі під час передачі повноти терміна.
7. Однозначність. Однак, дослідники роблять важливе уточнення. У своїй роботі Д'яков А. С., Кияк Т. Р., Куделько З. Б. (2000) пишуть, що однозначності має бути присутня у межах однієї терміносфери, адже на рівні кількох сфер багатозначність термінів (або полісемія) — явище, яке широко застосовується (с. 12).
8. Відсутність синонімії. Ця вимога висувається у зв'язку з тим, що синоніми заважають взаєморозумінню понять.
9. Експресивна нейтральність.
10. Милозвучність (вимога евфонії). Відсутність термінів, які походять від діалектизмів, жаргонізмів чи варваризмів (с. 12).

Однак, мовознавці наголошують, що терміни не є ізольованими чи незалежними, «вибраними» одиницями загальнонавживаної мови, яким притаманні лише їх властивості. Терміни становлять частину загального складу мови, однак в них властивості слів проявляються більш визначено, регламентовано, відповідно до вимог професійного спілкування та взаєморозуміння (Д'яков, Кияк, Куделько, 2000, с. 12).

Отже, у висновку українські й зарубіжні мовознавці згодом дещо розширили ці вимоги, і запропонували наступні вимоги до терміна:

1. зв'язок із науковими поняттями;
2. чітка дефініція;
3. системність;
4. застосування у спеціальній сфері;
5. однозначність в межах термінологічного поля (термінології певної галузі);
6. відносна контекстна незалежність;
7. точність, чіткість;
8. семантична прозорість і лаконічність;
9. відсутність синонімів та омонімів;
10. вираження словом або словосполученням;
11. стилістична нейтральність, тобто відсутність експресії, модальності, естетичних характеристик;
12. милозвучність (вимога евфонії) (Романова, 2011, с.58).

Як видно з вищезазначеного переліку, і спираючись на думку багатьох дослідників можна зробити висновок, що суттєвими ознаками терміна є його однозначність у межах певної терміносистеми, не менш важливим є наявність чіткої дефініції, а також системність і точність. Однак, як зазначає Томіленко Л. М. (2015, с. 15) вимоги однозначності, відсутності синонімів, омонімів – є скоріше бажаними, оскільки науці термінології, як і загальнонавчальній лексиці, є терміни, які мають багато значень, також терміни-синоніми.

1.3 Класифікація термінів

Класифікація термінів – є питанням, навколо якого дотепер тривають дискусії у науці. Дослідники здійснюють спроби надати точну класифікацію термінологічної лексики.

Вагому зацікавленість лінгвістів та дослідників термінології становить проблема класифікації термінологічної лексики, теоретичний опис основних її класів і підкласів, вивчення їх подібностей і відмінностей. Серед таких лінгвістів – Комарова З. І., Реформатський О. О., Д'яков А. С. та ін. (Романова, 2013, с. 42).

Терміни можливо розглядати одразу за кількома характерними відмінностями, серед яких форма, функції, значення та походження. Якщо казати саме про класифікацію, то наразі у сучасному термінознавстві дослідники виділяють дві основні класифікації термінів: 1) структурна або словотворча та лексико-семантична.

Як зазначено у науковій праці: «Терміни можуть бути простими і складними. Прості терміни можуть бути похідними. І прості, і складні терміни можуть слугувати основою для творення нових термінологічних сполучень. Більшість дослідників погоджуються, що базова функція термінів – позначення. З позицій семантики терміни можуть вступати в гіперо-гіпонімічні, синонімічні, антонімічні зв'язки» (Дмитрасевич, 2016, с. 56).

У науковій праці Дмитрасевича Р. Я. (2016) наводить чітку класифікацію термінів за структурою, спираючись на класифікацію Д'якова А. С., Кияка Т. Р., Куделько З. Б. (2000). Дослідники говорять про структурну або словотворчу класифікацію, зазначаючи про передбачення виявлення структурних моделей. Такі структурні моделі визначають спосіб, яким утворюватиметься термін та базуючись на даному способі визначається належність терміну до певного типу слів або словосполучень. Виокремлюють афіксальні та кореневі терміноелементи у структурі слова (Дмитрасевич, 2016, с. 56). Отже, говориться про наступну класифікацію за структурою:

1. Терміни – кореневі слова, які складаються з: а) корінної непохідної лексики; б) запозиченої непохідної лексики;
2. Похідна лексика (афіксація);
3. Терміни – складні слова;
4. Терміни – словосполучення;
5. Терміни – аббревіатури;
6. Умовні позначення літерами;
7. Символи (знаки): математичні, хімічні, астрономічні;
8. Номенклатура (Д'яков, Кияк, Куделько, 2000, с. 13-14).

Вважаємо за доцільне уточнити поняття номенклатура, адже поняття є вузько спрямованим, має спірне відношення до творення термінів, а деякі дослідники взагалі виділяють номенклатурні терміни як окремі спеціальні одиниці.

Отже, під поняттям номенклатура (від лат. *nomenclatura* – перелік, список імен) фахівці мають на увазі сукупність найменувань певних конкретних об'єктів галузей науки чи техніки, мистецтва тощо. Як зазначено у роботі дослідників Фурт Д. В., Дмитрук Л. А. (2020), здебільшого номенклатура складається з іменників; словосполучень, які передають систему назв об'єктів певної науки, сукупність найменувань певних об'єктів (серед номенклатур може бути географічна – *Японське море, річка Буг*), назви видів певних галузей (ботаніка: *смерека, ялина, дуб*). Отже, як стверджують дослідники номенклатури бувають у різних сферах: медичній, мовознавчій, хімічній, економічній, для порівняння наводять приклади: терміна і номенклатурної назви (*валюта* – термін, *долар, ієна, крона* – назви-номенклатури) (с. 22). Однак, деякі лінгвісти сприймають номенклатурні утворення у якості термінів, нерідко включають їх до складу термінологічних словників, що вважається помилкою (Д'яков, Кияк, Куделько, 2000, с. 14). Деякі науковці стверджують, що номенклатура щось середнє між термінами та власними назвами.

Інша класифікація термінологічної лексики – лексико-семантична. Певна кількість понять, явищ, феноменів застосовується в різних галузі знань, однак, є поняття, феномени, явища, які можуть використовуватися в декількох наукових галузях одночасно. У результаті кожна галузь наділяє ці поняття особливими відтінками значень, притаманних цим галузям. Крім того, в кожній галузі знань існують характерні тільки для цієї галузі поняття, такі поняття мають різний ступінь узагальненості, від класів до видів (Гурєєва, 2018, с. 24).

Наприклад, у роботі Фурт Д. В., Дмитрук Л. А. (2020) наводиться наступна класифікація за галузевою приналежністю:

1. Загальнонаукові або загальнотехнічні терміни. Говорячи про такі терміни, мається на увазі терміни, які вживаються практично в усіх галузевих термінологіях, наприклад: *закон, тенденція, концепція, пристрій, теорія, агрегат* і т. ін. Тобто, такі терміни належать до терміносистем абсолютно різних наукових галузей (Фурт,

Дмитрук, 2020, с. 22). Однак, слід зазначити, що такі терміни в межах сфери можуть мати більш конкретне значення (*валютна система, осушувальна система*).

2. Міжгалузеві терміни. Терміни, які використовуються в кількох споріднених, а інколи й далеких галузях. Так, наприклад, соціальними, природничими науками може мати спільну термінологію з економічною, наприклад: *екологічні витрати, амортизація, приватна власність*. Мовознавці стверджують, що групи термінів двох і більше терміносистем одночасно є частиною міжгалузевій термінології. До такої групи входять в основному базові поняття, оскільки можуть підходити до двох і більше галузей науки одночасно (Томіленко, 2016, с. 30).

3. Галузеві або вузькогалузеві терміни. Терміни, які використовуються і є характерними лише для певної галузі, наприклад: *лізінг, дрена, чип* (Фурт, Дмитрук, 2020, с. 22). Таким вузькоспеціальним термінам надають визначення слів чи словосполучень, які позначають поняття, що відображають специфіку якоїсь певної галузі, а характерними ознаками таких термінів вважається семантична конкретність, однозначність (Гурєєва, 2018, с. 24).

Фахівці також звертають увагу проблему проведення межі між професійною та термінологічною лексикою. Саме відсутність межі ускладнює класифікацію. Деякі мовознавці ставлять знак дорівнює між цими двома різними системами, однак, у той самий час, інші чітко розрізняють ці два лексичних пласти. Є ще третій тип дослідників термінології, які говорять про наявність певних спільних рис між професійною лексикою і термінологією (Д'яков, Кияк, Куделько, 2000, с. 13). Наприклад, дослідники стверджують, що професіоналізми – це спеціальні поняття, знаряддя чи продукти праці, або виробничі процеси, тому їх можна вважати термінами (Шевчук, Клименко, 2011, с. 51).

Деякі фахівці зазначають, що професіоналізмами можна вважати слова або вислови, які використовуються фахівцями певної професійної групи. Такі слова або вислови використовуються на позначення спеціальних понять, знарядь і т.д. Характерними особливостями професіоналізмів вважаються: 1) чіткий місцевий характер; 2) емоційність, що викликана особливостями просторіччя. Зокрема, суттєвою різницею між термінами і професіоналізмами є той факт, що терміни

вважаються офіційними науковими назвами певних явищ і понять, а професіоналізми – це спеціальні слова, що виникають як розмовні, неофіційні заміники певних термінів. Також відмінністю є той факт, що іноді та чи інша професія, рід занять не має розвинутої термінологічної бази, ось як, наприклад, термінологія рибальства або гончарства. Крім того, професіоналізми часто використовуються фахівцями в неофіційному професійному спілкуванні, однак слід пам'ятати, що вони є ненормативними у професійних документах, текстах, в офіційному усному мовленні (Фурт, Дмитрук, 2020, с. 22).

Отже, проаналізувавши вищезазначену теоретичну базу, можна зробити висновок, що наразі класифікація термінів є недостатньо сформованою, неструктурованою і має свої нюанси. Чіткого розмежування між термінологічною лексикою і професіоналізмами немає, деякі лінгвісти прирівнюють їх, деякі наводять характерні особливості, за якими їх можна розрізнити. Крім того, є окреме поняття номенклатура, яке також має свої характерні особливості, але дуже часто його плутають з термінологічною лексикою. Однак, думки фахівців сходяться на тому, що головним чином терміни поділяють за їх структурною та семантичною особливістю, що є предметом нашого дослідження, тому ця теоретична база є важливою для здійснення нашого дослідження.

1.4 Особливості перекладу медичних термінів

Кожна сфера людської діяльності має в собі певну частину термінологічної лексики, неважливо чи то японська, чи то українська мови. Дослідження підгрунття будь-якої терміносистеми певної мови вимагає поділу її на групи. Різні науковці (і зарубіжні, і українські) по-своєму розподіляють терміни за галузями знань (Томіленко, 2015, с. 21). Наприклад, у своєму дослідженні український філолог Русанівський В. М. (1988, с. 169) наводить наступне групування термінологічної лексики: 1) наукова; 2) суспільно-політична; 3) суспільно-економічна; 4) юридична. Томіленко Л. М. (2015, с. 23) зазначає: «Досить часто термінологічну лексику

розглядають у складі таких груп: термінологія природничих наук, технічних, суспільних і гуманітарних, кожна з яких розподілена за галузями».

У нашому дослідженні ми проводимо аналіз медичної галузі та її медичної термінологічної лексики. Наразі сучасний світ стрімко розвивається, кожна галузь науки поповнюється новими поняттями і феноменами, які слід номінувати та вводити у термінологічний лексичний склад мови. Медична галузь не є виключенням. Розвиток медичних знарядь, пристроїв, які використовуються під час лікування, пігулок чи навіть поява нових захворювань – все це, безумовно, впливає на зміну та поповнення термінологічного складу медичної сфери.

Оскільки медична термінологія відноситься до галузі науки медицини, то переклад здійснюється відповідно до норм, і з урахуванням особливостей даної галузі. Відомо, що певні вузькогалузеві переклади мають свої особливості перекладу, медичний переклад має характерні особливості також.

Якимчук Р. О. (2019) у своєму дослідженні наводить наступні особливості медичного перекладу:

- використання міжнародних англійських, греко-латинських термінів;
- характерною особливістю медичних перекладів є великий обсяг нових термінів та слів, які входять у професійний ужиток фахівців, адже медицина як наука постійно прогресує, з'являються нові відкриття та технології;
- різниця між аббревіатурами в різних мовах, наприклад, передача іноземних скорочень або аббревіатур здійснюватиметься за допомогою еквівалентного перекладу, отже важливо знати і пам'ятати всі аббревіатури, аби мати змогу здійснити адекватний чіткий і зрозумілий переклад. Для прикладу, українською мовою аббревіатура медичного терміна «Синдром набутого імунodefіциту» буде СНІД, однак англійською мовою даний термін звучить як AIDS (Acquired Immune Deficiency Syndrome), у той час як японською - エイズ (後天性免疫不全症候群);
- ще однією особливістю перекладу вважається розшифрування аббревіатур, які використовуються у різного роду медичних записах. Наприклад, одна аббревіатура може розшифруватися по-різному різними фахівцями.

Прикладом може бути, «OD» – «передозований ліками пацієнт», «захворювання професійного характеру» або «праве око»;

- ще однією особливістю є лікарський почерк. Хоча ми живемо в епоху інновацій і комп'ютерних технологій, подекуди результати аналізів, історії хвороб досі заповнюються лікарями від руки тощо. Отже, гарний та професійний перекладач медичного спрямування повинен вміти також розбирати лікарський почерк. Відомий спосіб перекладу – пошук терміна в електронних словниках, коли відомо лише корінь або закінчення;
- ще однією особливістю перекладу медичних текстів є складність термінологічної та лінгвістичної природи різних мов. У різних мовах термінологічна лексика може мати абсолютно різне значення (Якимчук, 2019, с. 16-20).

Вище зазначені особливості обумовлені професійним направленням перекладу на окрему галузь (у нашому випадку медицини). Враховуючи дані фактори, можна зробити висновок, що під час перекладу медичних текстів, аналізів, історій хвороб і т.д. у перекладачів можуть виникати труднощі та проблеми, які потребуються вирішення.

Серед проблем перекладу медичної термінології Сайко М. А. (2019) у своєму дослідженні виокремлює:

1. Брак двомовних і багатомовних лексикографічних джерел (с. 90). Наприклад, дослідники Каптуренко О. В. та Саплін Ю. Ю. (2012) у своєму дослідженні зазначаються, що, якщо перекладач погано володіє медичною термінологією рідної мови та мови перекладу, крім того «не може оперувати певними поняттями, обмежуючись лише словниковими відповідниками, то переклад буде поверхневим, надто дослівним, скоріше калькою, ніж передачею закладеною в іншомовному тексті інформації засобами мови перекладу (с. 80-81). Таким чином, одним із факторів адекватного перекладу виступає пошук міжмовних термінологічних еквівалентів»;
2. Внутрішньотекстова та позатекстова термінологічна неоднорідність. Наприклад, якщо проаналізувати сьогоденні «масштаби розвитку медицини

та глобальної інтернаціоналізації науки та інших сфер життя, термінологи стикаються з низкою надважливих завдань, що полягають у стандартизації термінології» (Сайко, 2019, с. 91). Отже, поняття мовою оригіналу при перекладі може мати багато відповідників у мові перекладу, що викликає труднощі у перекладача для забезпечення адекватного перекладу;

3. Викривлена мовна норма. Проблема стосується використання в медичній українській термінології великої кількості понять наближених до російської моделі (Сайко, 2019, с. 91). На жаль, сьогодні це є проблемою не лише в медичній сфері, але й у інших. Наведена проблема породжує калькування під час перекладу. Отже, можна зробити висновок, що терміни медичної сфери мають бути обґрунтовані науково, а також обов'язково стандартизовані за фахом;
4. Практика перекладу. До цієї проблеми відносять питання відтворення окремих класифікацій термінів українською мовою, зокрема, псевдоінтернаціоналізми, відтворення термінологічних скорочень, відтворення складних словосполучень, відтворення епонімів (термінологічні назви понять утворені від імені науковця, який винайшов це поняття) (Сайко, 2019, с. 91-92).

Отже, переклад медичної термінології – складний і кропіткий процес, який потребує уваги до деталей та глибокого знання, як наукової сфери мови оригіналу, так і мови перекладу.

Слід пам'ятати, що під час застосування еквівалентних медичних термінів мовою оригіналу до мови перекладу, необхідно враховувати контекст та особливості їх уживання фахівцями-медиками (Ісаєва, 2021, с. 122).

Висновки до Розділу 1

Проаналізувавши теоретичні матеріали, у вигляді досліджень зарубіжних і вітчизняних лінгвістів можна дійти висновку, що термінологія є недостатньо вивченим, мало структурованим лексичним феноменом. Ми робимо такий висновок

у зв'язку з тим, що немає чіткого визначення і формулювання поняття «термін», який є основою та базою науки. Згідно з визначеннями фахівців, термін – це знак, спеціальне слово, термін – слово з особливий функції і т.д. Ми проаналізували дослідження різних науковців, і зробили спробу сформулювати власне визначення. Отже, на нашу думку, термін – це слово або словосполучення, основною функцією якого є номінація спеціальних наукових та професійних понять, кожне з яких має власну дефініцію (визначення) та є елементом якоїсь терміносистеми.

Така ситуація склалася і з визначенням поняття «термінологія». Деякі вчені стверджують, що термінологія – це наука про терміни, що це фахова або професійна лексика, галузева термінологічна лексика і т.д. На нашу думку, термінологія – це сукупність впорядкованих спеціальних лексичних одиниць, що використовуються фахівцями різних галузей на позначення певних наукових та професійних понять.

Нами було проаналізовано матеріал, який пов'язує терміни і загальноживані слова, стверджуючи, що чіткої межі між ними немає, і єдине, що може допомогти розділяти ці два види лексики – це вимоги до терміну. Однак, ми поділяємо думку фахівців з приводу того, що ці вимоги є більш рекомендаційними, адже незважаючи на бажані критерії, термінології все ж таки притаманні багатозначність і синонімія.

Нами було проаналізовано дві класифікації термінів: за структурою та приналежності до галузей. Слід зауважити, що структурна класифікація слугуватиме теоретичною базою нашого подальшого дослідження з класифікації японських термінів за структурними особливостями.

Безумовно, ми звернули увагу на особливості перекладу саме медичної термінологічної лексики, яка є об'єктом нашого дослідження. У результаті дослідження було виявлено особливості перекладу медичних текстів, зокрема використання вузько направлених термінів, також у зв'язку зі стрімким поповненням термінологічного складу мови новими термінами виникає питання їх адекватного перекладу, одним з особливостей перекладу безумно є лікарський почерк, вагомою різницею між перекладом з мови оригіналу на мову перекладу безумовно є переклад аббревіатур і т.д.

Вважаємо, що перелік особливостей є об'єктивним, і може викликати певні труднощі і проблеми у перекладачів. Зокрема, проблеми браку лексичних джерел, термінологічна неоднорідність, викривлена мовна норма та практика перекладу. Ми також вважаємо, що дані труднощі відносно японської мови можуть бути викликані тим, що вони є малодослідженими у вітчизняній лінгвістиці.

Отже, термінологія – є відносно молодого наукою, яка ще недостатньо систематизована, але враховуючи теоретичну базу, можна проводити подальші дослідження з метою структурування термінознавства, класифікації термінів та їх функціонування у мові, зокрема японській.

РОЗДІЛ 2. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ДОСЛІДЖЕННЯ МЕДИЧНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ

2.1 Методи сучасних лінгвістичних досліджень

У мовознавстві існує велика кількість методів за допомогою яких можуть проводитися дослідження. Загалом, як зазначено у роботі Кочергана М. П. (2000) термін методом вважається неоднозначним, адже існує декілька способів його ужитку: 1) загально-наукове або філософське значення; 2) спеціально-наукове значення, тобто так, що відноситься до певних галузей наук; 3) значення: "прийом, спосіб дії", яке загалом пов'язує з методикою (Кочерган, 2000, с. 11).

Загалом лінгвістичні методи поділяються на загальні та часткові. Серед загальних виділяють: спостереження, індукція, дедукція, гіпотеза, аналіз, синтез, порівняння, тощо; серед часткових: порівняльно-історичний, типологічний, зіставний, структурний, функціональний, конструктивний, дискурс-аналізу (Кочерган, 2000, с. 11-13).

Науковці зазвичай виділяють два основних рівні наукового пізнання, серед яких емпіричний і теоретичний. Пов'язано це з тим, що знання можна отримувати з досвіду чи практики (емпіричний) та з логічних висновків і операцій, тобто теоретично (Габідулліна, Колесніченко, 2019, с. 19).

Говорячи про емпіричний рівень, слід зауважити, що тут суб'єкт під час дослідження спостерігає явища, накопичує, відбирає інформацію та факти, встановлює зв'язки між відібраним матеріалом (Габідулліна, Колесніченко, 2019, с. 19).

Заглиблюючись в теоретичний рівень, слід зазначити, що під час проведення лінгвістичних досліджень на теоретичному рівні відбувається пізнання унаслідок мислення, зокрема емпіричного матеріалу. Тут ми дізнаємося про внутрішню структуру, яким чином розвиваються ті чи інші систем і явищ, а також як вони взаємодіють між собою (Габідулліна, Колесніченко, 2019, с. 19).

Вважаємо за потрібне детально пояснити деякі з методів лінгвістичних досліджень. Говорячи про методи, які частіше за все використовуються під час лінгвістичних досліджень, можна зазначити загальнонаукові методи: гіпотетико-дедуктивний, де аналіз проводиться послідовно (Арешенков, 2006, с. 7). Загалом метод дедукції, який є складовою гіпотетико-дедуктивного методу взаємопов'язаний з методом індукції. Індукція використовується з метою узагальнення висновків щодо загального, базуючись на знаннях про окреме. У той же час, дедукція – метод дослідження, коли на базі знань про загальне, роблять висновки про окремі факти, поняття (Петрина, 2018, с. 175).

Ще одним загальнонауковим методом, який використовується під час досліджень є спостереження, у лінгвістиці – лінгвістичне спостереження, коли з тексту виділяють певні мовні факти, де виявляються однакові, однотипні мовні одиниці, щоб встановити їх специфічні риси (Арешенков, 2006, с. 7).

Як зазначає Кравець К. П. (2017) у своїй роботі, спираючись на роботу Кочергана М. П. (2006) «зіставний метод, як головний метод контрастивної лінгвістики, спрямований на вияв подібних і специфічних рис зіставляваних мов на всіх рівнях мовної системи за принципом синхронії» (Кравець, 2017, с. 45). Отже, зіставний метод застосовується з метою порівняння двох мов. Однак, деякі лінгвісти стверджують, що зіставний метод більше спрямований на пошук відмінностей у мовах, змісту термінів, компонентів їх структури, тощо (Вакуленко, 2013, с. 18).

Кочерган М. П. (2000) у своїй роботі зазначає, що об'єктом зіставного методу є вивчення споріднених і неспоріднених мов, а метою методу є виявлення спільних і відмінних рис зіставляваних мов шляхом порівняння їх звукових, словникових і граматичних особливостей (Кочерган, 2000, с. 13). Не дивно, що зіставний метод практично застосовується не лише у проведенні досліджень, теорії та практиці перекладу, а й під час викладання мов. Кочерган М. П. запевняє, що керуючись зіставним методом, виникають зіставні граматики мов, порівняльні типології мов та двомовні словники (перекладні й диференційні) (Кочерган, 2000, с. 13).

Частковими методами, які широко використовуються під час лінгвістичних досліджень є описовий, структурний, дистрибутивного та компонентного аналізу, а

також стилістико-статистичного та контекстуального аналізу (Арешенков, 2006, с. 8-9).

Під час дослідження лексичної семантики найширшого використання набуває метод компонентного аналізу. Під час дослідження окремих лексичних одиниць, їх синонімів, можливо встановити на скільки схожі або відмінні семантичні особливості зіставляваних мов (Кочерган, 2006, с. 13).

Арешенков Ю. О. (2006) у своїй роботі зазначає, що також використовується класифікація досліджуваних понять і явищ поруч з методами спостереження і опису. Однак, науковець зазначає, що класифікація здійснюється шляхом єдиного поділу, у той же час можна надати кілька класифікацій у випадку керування кількома піділами (с. 9). У нашому дослідженні ми здійснимо спробу класифікації на підставі структурного і семантичного аспектів медичних термінів сучасної японської мови.

2.2 Методи та етапи дослідження медичної термінології

Дослідивши і описавши у теоретичному розділі основні поняття науки термінології, зокрема поняття «термін», «термінологія», «номенклатура», вважаємо за потрібне окреслити методологію нашого дослідження медичних термінів.

Говорячи про загальнонаукове значення терміна метод – це шлях пізнання та дослідження будь-якого явища. Цей метод вважається єдиним для всіх наук (Кочерган, 2000, с. 12). Отже, розглянемо методи, використання яких є невід'ємною частиною нашого дослідження.

Методи дослідження зумовлені метою і завданнями нашої магістерської роботи. Підходами, які грають основну роль нашого дослідження ми обрали структурний і семантичний, з огляду на це ми відберемо приклади, проаналізуємо їх в подальшому і систематизуємо за допомогою декількох методів: суцільної вибірки, компонентного аналізу, описового, словотвірного аналізу і кількісних підрахунків з елементами статистичного методу.

На першому етапі визначаємо кількість прикладів медичних термінологічних одиниць – 220 термінів за допомогою методу суцільної вибірки. Як зазначає

Петрина О. С. (2018) у своєму науковому дослідженні, метод суцільної вибірки застосовується з метою виокремлення термінологічних одиниць і добору їх для проведення дослідження (с. 176). Отже, за допомогою цього методу ми відберемо термінологічні одиниці як слугуватимуть матеріалом нашого дослідження для спроби надати класифікацію медичних термінів японської мови за семантичним і структурним критеріями. Паралельно використовуватимемо аналіз дефініцій, щоб надати точний переклад термінів українською мовою.

На другому етапі використовуємо зіставний метод, описаний в попередньому пункті, він є основою нашого дослідження. У нашому дослідженні ми плануємо зіставити термінологічну лексику японської та української мов, розглянути їх структуру та семантику. Порівняння буде проводитися з урахуванням особливостей перекладу медичної лексики, а саме термінів.

Структурний метод дослідження, який застосовують задля дослідження структури мови. Як зазначає Кочерган М. П. (2000): «загалом структурний метод реалізується в чотирьох методиках лінгвістичного дослідження — дистрибутивній, безпосередніх складників, трансформаційній і компонентного аналізу» (Кочерган, 2000 с. 13). У нашому дослідженні даний метод використовуватиметься з метою вивчення форми і змісту термінів медичної сфери японської мови.

Структурний метод з елементами компонентного аналізу буде застосований з метою опису значень слів (семантичного значення термінів). Суть цього методу полягає в розкладанні значення слова або словосполучення на його окремі частини, які називають семами, або компонентами, вони мають елементарний смисл (Кочерган, 2000, с. 15).

У нашому дослідженні медичні терміни розщеплюватимемо на компоненти, аби зрозуміти значення окремих сем, як вони функціонують у мові, і як найкраще їх передати засобами української мови. Також за допомогою методу ми зможемо проаналізувати семантичне походження медичних термінів з метою подальшої класифікації японських термінів медичної сфери за семантичним значенням.

Описовий метод з метою зробити точний опис компонентів складних медичних термінів, щоб зрозуміти їх спосіб утворення і в подальшому подати класифікацію.

Крім того, описовий метод дасть змогу комплексно, точно і повністю описати результати дослідження термінологічного складу японської мови.

Задля дослідження термінотворення релевантним є використання словотвірного аналізу. Як зазначає Селіванова О. О. (2006): «словотвірний аналіз – це комплексна методика, яка використовується у лінгвістиці з метою встановлення способів творення слів та їх місця у словотворчій підсистемі мови, ця методика передбачає виявлення твірної основи, словотворчого форманта, словотвірного значення, способу словотвору та словотворчого типу» (с. 566). У поданому дослідженні використання зазначеної методики обумовлюється визначенням способу творення медичних термінів. Отже, шляхом використання методу ми зможемо встановити структурні особливості термінів, способи та типові моделі термінотворення.

На третьому етапі ми проводимо кількісні підрахунки з елементами статистичного методу з метою визначення частотності вживання словотвірних моделей у структурах термінів медичної сфери.

Отже, нами було визначено найбільш дієві методи дослідження японської медичної термінологічної лексики. Такими методами: суцільної вибірки, зіставний та структурний з елементами компонентного аналізу, описовий, термінологічний – словотвірний аналіз, кількісні підрахунки з елементами статистичного методу.

Висновки до Розділу 2

У другому розділі нашого дослідження ми опрацювали теоретичний матеріал з метою обумовлення використання методів, які є домінантними у нашому дослідженні. Ми дослідили сучасні методи лінгвістичних досліджень з метою виявлення тих, якими ми послуговуватимемося під час проведення практичної частини нашого дослідження.

Серед методів нашого дослідження медичних термінів сучасної японської мови: суцільної вибірки, зіставний та структурний з елементами компонентного

аналізу, описовий, термінологічний – словотвірний аналіз, кількісні підрахунки з елементами статистичного методу.

Ми обумовили використання кожного окремого методу, описавши практичне використання їх у нашій роботі. Нами було визначено і здійснено опис найбільш дієвих, на нашу думку, методів дослідження японської медичної термінологічної лексики.

Оскільки ми плануємо зробити класифікацію медичних термінів дібраних методом суцільної вибірки за структурним критерієм, вважаємо за потрібне зробити кількісний підрахунок термінів за структурою для визначення домінантної моделі утворення термінів медичної сфери японської мови.

Крім того, ми описали етапи проведення практичного дослідження нашої магістерської роботи.

РОЗДІЛ 3. СТРУКТУРНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ У СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

За визначенням Комарницької Т. К. і Комісаров, К. Ю. (2012) термінами називаються слова або словосполучення, які використовуються у мовленні з метою вираження спеціальних наукових понять певної професійної сфери людської діяльності. У своїй праці дослідниця стверджує, що, як і більшість термінів інших мов, так і терміни японської мови – це іменники, іменні словосполучення (с.181). Як вже відомо з опрацьованого теоретичного матеріалу, будь-яка терміносистема певної мови має свої способи і закономірності утворення, тому аналіз термінологічного складу за структурними особливостями є вкрай важливим. У термінології структура термінів розглядається як будова зовнішньої форми, яка обумовлюється словотворчими типами термінів (Аністратенко, 2017, с. 30).

За ствердженням Нікітіної Ф. О. (1978), під час термінологічного словотворення, як і під час творення загальноживаних слів, науковці послуговуються різноманітними словотворчими засобами (с. 9). Однак, як описано у статті Комарницької Т. К. (2018) термінотворення має певні особливості утворення, зокрема воно тісно пов'язане з класифікацією, адже має логіко-понятійне спрямування (с. 380). Отже, термінотворення потребує розвитку термінологічної лексики, зокрема створення термінологічних афіксів, кількісна безмежність складання компонентів і т.д. Слід також вказати, що для термінотворення залучаються інтернаціональні елементи. Позитивним критерієм є той факт, що завдяки семантичній однозначності таких термінологічних одиниць можна уникнути полісемії у деяких випадках. Також наявні «гібридні терміни», такі терміни, що у своєму складі мають інтернаціональні термінологічні елементи чи афікси та морфеми рідної мови (Томіленко, 2015, с.85).

Отже, зважаючи на вищеподану інформацію, ми вважаємо за доцільне проаналізувати термінологічну лексику японської мови на прикладі медичних термінів за структурним критерієм з метою з'ясування структури, характеристик, загальних механізмів творення термінів.

Є декілька способів творення японських термінологічних одиниць: найпродуктивніший – морфологічний, другий за продуктивністю – синтаксичний і лексико-семантичний (Комарницька, 2012, с. 181-182). Під час дослідження нами було виявлено, що за структурою японські медичні термінологічні одиниці є термінами утвореними морфологічними способом.

3.1 Прості медичні терміни

Під час відбору медичних термінів сучасної японської мови, ми помітили, що є прості медичні терміни, які складаються з однієї лексеми.

За визначеннями дослідників, лексема – це самостійна значеннева одинця (слово) (Кочерган, 2000, с. 194). За допомогою таких лексем утворюються більш складні терміни медичної сфери.

Серед прикладів ми виділяємо:

唾液 (だえき/даекі) слина;

汗 (あせ/асе) піт;

咳 (せき/секі) кашель;

耳介 (じかい/джікай) вушна раковина;

酵素 (こうそ/ко:со) ферменти;

ホルモン (хорумон) гормони;

エストロゲン (есутороген) естроген;

З прикладів ми можемо зробити висновок, що прості медичні терміни можуть мати різне походження:

- 1) китайське (канго) походження, серед яких 動悸 (どうき/до:кі) серцебиття; 下痢 (げり/зуцу:) діарея;
- 2) японське (ваго) походження, серед яких 膝 (ひざ/хіза) коліно; 足首 (あしくび/ашікубі) щиколотка;
- 3) іншомовне (гайрайго) походження, серед яких ポリクロロ (порікуроро) поліхлор; ホルモン (хорумон) гормони. З 220 термінів, 44 за структурою прості, що становить 20% від загальної кількості.

3.2 Складні, утворені морфологічним способом термінотворення

У пропонованому розділі ми розглянемо один з найпродуктивніших способів творення термінів – морфологічний. За ствердженням науковців, утворення термінів та загальноновживаних слів втілюється за допомогою однакових словотвірних моделей.

Томіленко Л. М. (2015) у своїй науковій праці стверджує, що термінотворення має певні відмінності: різноманітна кількість засобів залучених у якості термінологічних елементів, власні імена у якості похідних основ, активне використання засобів і прийомів словотворення (с. 86). Комарницька Т. К. (2010) у своїй роботі виділяє наступні способи термінотворення: афіксація (творення за допомогою морфем): суфіксація, префіксація, префіксально-суфіксальний спосіб, основоскладання (поєднання основ), коренескладання (поєднання коренів в японській, або словоскладання в ін. мовах), а також аббревіація (скорочення основ або компонентів і їх залучення у складі сполук) (с. 380-384).

Одним з основних завдань нашого дослідження є проаналізувати термінологічну лексику на прикладі медичних термінів за структурним критерієм та надати можливу класифікацію. Окрім цього ми маємо на меті виявити найпоширеніші моделі творення термінологічних одиниць, зробивши кількісний підрахунок, та проаналізувати особливості кожного типу морфологічного творення слів на прикладах термінів медичної галузі.

3.2.1 Коренескладання – є поширеним способом творення термінів у японській мові за допомогою якого утворюються складні терміни, що складаються з багатьох компонентів. Такий спосіб є характерним саме для японських термінів. Під поняттям «коренескладання» науковці вважають процес утворення слів за допомогою коренів (переважно китайських), які були попередньо засвоєні у мові. Нові слова зберігають самостійність семантики своїх коренів, а також їх прозору внутрішню структуру, у кінцевому результаті ми отримуємо цілісне складне слово (Аністратенко, 2017, с. 40). Оскільки слова утворюються за допомогою канґо типу словозчеплень, у західноєвропейських мовах він відповідає способу словоскладання.

Канго – це лексичний шар японської мови, який почав формуватися під час запозичення китайських ієрогліфів. Основою канго є онні-читання (верхні читання). Більшість з цих слів були створені в Японії з китайських коренів. Слід зазначити, що цей пласт лексики бере активну участь у словотворі, оскільки мають прозору внутрішню структуру. Крім того, вони є набагато зрозумілішими для носіїв японської мови на відміну від тих, що були запозичені з європейських мов. Однак, такі лексичні одиниці мають багато омонімів і цим самим створюють проблему на шляху правильного розуміння висловлювання під час усного спілкування (Комарницька, 2012, с.125-126).

Під час аналізу переліку медичних термінів багатокомпонентні терміни, що складаються з декількох канго-слів – не рідкість. Така тенденція підтверджує той факт, що багато термінологічних одиниць в галузі медицини були утворені саме способом коренескладання канго-компонентів (тобто китайських коренів) в один неподільний термін, який має своє значення і активно функціонує у мові. Компоненти з'єднуються між собою без допомоги синтаксем, поєднуючись вони складають неподільний цілісний термін. Нами було дібрано приклади, на основі яких, ми хочемо проаналізувати термінологічні одиниці за структурними особливостями.

Перший приклад:

慢性腎臓病 (まんせいじんぞうびょう/мансей джінзо:бьо:) хронічна хвороба нирок;

Аналізований термін складається з декількох коренів китайського походження (канго). З метою кращого аналізу поданого термінотворення слід окремо розглянути його компоненти. Перший компонент – корінь канго 慢性 (まんせい/ мансей) на українську мову перекладається як «хронічний». Другий компонент – корінь – іменник китайського походження 腎臓 (じんぞう/ джінзо:) українською мовою перекладається як «нирка». Останній корінь – ієрогліф китайського походження 病 (びょう/буō), що має значення «хвороба, захворювання». Отже, ці три компоненти, утворюють один термін медичної галузі «хронічна хвороба нирок», в українській мові також зустрічається аббревіація «ХХН».

Другий приклад:

血液透析 (けつえきとうせき/кецуекі то:секі) гемодіаліз.

Проаналізуємо поданий приклад. Перший корінь канго – 血液 (けつえき/кецуеки), що українською перекладається як «кров» та другий корінь – 透析(とうせき/то:секи), тобто «діаліз». Проаналізувавши пояснення до запропонованого терміна, можна зробити висновок, що цей термін означає процес очищення крові під час лікування хвороби нирок (термінальна стадія). Отже, цей термін за структурою складається з двох коренів канго, тому ми відносимо його до термінологічних одиниць утворених шляхом коренескладання.

Третій приклад:

細菌性疾患 (さいきんせいしっかん/сайкінсей шіккан) бактеріальні захворювання.

Поданий термін складається з кореня 細菌 (さいきん/сайкін), що перекладається як «бактерія», до згаданого кореня додається суфікс китайського походження 性 (せい/сей), який в українській аналогічний до «-ний, -зм, -вий», що в результаті дає значення «бактеріальний». Ще один корінь канго 疾患 (しっかん/шіккан), тобто «захворювання, хвороба». Отже, цей термін за структурою є багатоконпонентним, він утворений за допомогою коренескладання, адже складається з двох коренів канго.

Схожим за утворенням і структурою є четвертий приклад:

真菌性疾患 — (しんきんせいしっかん/шікінсей шіккан) — грибові захворювання.

Відмінним є лише перший корінь 真菌 (しんきん/шінкін), що в українській мові має значення «грибок». Структура і утворення є однаковим з третім прикладом.

П'ятий приклад:

人工呼吸器関連肺炎 (じんこうこきゅうきかんれんはいえん/джінко: кокю:кі канрен хайен) вентилятор-асоційована пневмонія.

Цей приклад є багатоконпонентний, адже складається з чотирьох коренів китайського походження: 1) 人工 (じんこう/ джінко:) «штучний»; 2) 呼吸器 (こきゅうき/кокю:кі) «інструменти для дихання» або іноді «органи дихання», цей корінь складається з кореня канго + суфікс 器 (き/кі) «інструмент, можливість»; 3) 関連 (かんれん/канрен) «зв'язок, відношення»; 4) 肺炎 (はいえん/хайен) «пневмонія». Отже, зважаючи на корені, можна зробити висновок, що цей термін означає «пневмонія пов'язана зі штучними інструментами дихання». Проаналізувавши пояснення даного терміна, ми знайшли його аналог в українській мові «вентилятор-асоційована

пневмонія». Поданий термін розглядається у дослідженні Фещенко Ю. І. та ін. (2013) і означає запалення легень (пневмонія), яке розвивається за 48 годин після старту штучної вентиляції легень (за умови, що під час встановлення допоміжної вентиляції пневмонії не було) (2013, с. 58).

Шостий і сьомий приклад:

肺膿瘍 (はいのうよう /хайно:йо:) – абсцес легень. За структурою подана термінологічна одиниця утворена способом коренескладання, оскільки складається з кореня (у нашому випадку це назва органу 肺 (はい/хай) та кореня на позначення абсцесу 膿瘍 (のうよう /но:йо:);

齒周膿瘍 (ししゅうのうよう /шішю: но:йо:) – пародонтальний абсцес. Модель аналогічна до попередньої, за структурою термін утворений за способом коренескладання: корінь 齒周 (ししゅう /шішю:) – пародонт + корінь 膿瘍 (のうよう /но:йо:) – абсцес.

Отже, коренескладання є активним і продуктивним способом термінотворення одиниць медичної галузі. Серед 220 термінів, які ми відібрали для дослідження, 58 термінів за структурою утворено способом коренескладання, що становить 26% від загальної кількості.

3.2.2 Афіксація. На відміну від європейських мов, в японській мові афіксація є доволі непродуктивним способом термінотворення. Як і в попередній групі, ядром термінотворення за даним принципом також є одиниці канго до яких додаються словотворчі афікси китайського походження. Існують також випадки використання афіксів японського походження, які додаються до слів японського походження (ваго), але, як показує наше дослідження, їх критично мало в медичній термінології японської мови.

Слід зауважити, що, як пише, Комарницька Т. К. (2010) у своєму дослідженні, словотворчі афікси – це продуктивна морфема, яка позбавлена конкретної семантики, що використовується з метою утворення нових лексичних одиниць, однак лише у поєднанні з повнозначними коренями або основами (с. 381). Розповсюдженою

структурною моделлю такого термінологічного утворення є «іменник канго чи ваго (слово або словозчеплення) + афікс/2 афікси». Розберемо окремі приклади.

Суфікс -症 (しょう/шьо:) на позначення хвороб та захворювань. Наприклад, 1) 認知症 (にんししょう/ніншішьо:) – «деменція», складається зі слова китайського походження 認知 (にんし/нінші) – пізнання та суфіксу на позначення хвороб та захворювань 症 (しょう/шьо:); 2) 狭心症 (きょうしんしょう/кьо:шіншьо:), що перекладається як «стенокардія», хвороба, що відноситься до захворювань серця, характеризується болем стискаючого характеру, який стається нападами. Запропонована термінологічна одиниця складається з канго 狭心(きょうしん/кьо:шін) стискання серця + суфікс -症 (しょう/шьо:) на позначення хвороб та захворювань.

Суфікс -癌 (がん/ган) на позначення хвороби «рак». Прикладами є: 1) 直腸癌 (ちよくちょうがん/чьокучьо:ган) – рак прямої кишки. За структурою утворення афіксальний. Моделлю є назва органу + афікс на позначення «рак». Тобто, 直腸 (ちよくちょう/чьокучьо:) – пряма кишка + 癌 (がん/ган) – афікс «рак»; 2) 腎臓癌 (じんぞうがん/джінзо:ган) – рак нирки. Структура аналогічна до попередньої 腎臓 (じんぞう/джінзо:) – нирка + 癌 (がん/ган) – афікс «рак»; 3) 舌癌 (ぜつがん/зецуган) – рак язика. Утворений за аналогічною структурою. 舌(ぜつ/зецу) – язик + 癌 (がん/ган) – афікс «рак».

Суфікс -性 (せい/сей), який робить з іменника прикметник і вказує на природу походження того чи іншого захворювання. Яскравими прикладами ми вважаємо: 1) 感染性 (かんせんせい/кансенсей), що означає «інфекційний» і складається з 感染 (かんせん/кансен) – інфекція та афіксу -性 (せい/сей), що вказує на природу походження; 2) 細菌性 (さいきんせい/сайкінсей) перекладається як «бактеріальний» і за структурою це термін є афіксальним, адже складається з іменника 細菌 (さいきん/сайкін) – «бактерія» та афіксу -性 (せい/сей) на позначення природи походження, тобто у результаті отримуємо термін «бактеріальний»; 3) 結核性 (けっかくせい/кеккакусей), що перекладається як «туберкульозний», і за структурою складається з канго 結核 (けっかく/кеккаку), тобто «туберкульоз» + афікс -性 (せい/сей) на позначення походження.

Суфікс -士 (し/ші) та -者 (しゃ/шя) на позначення людини. Наприклад, 1) 理学療法士 (りがくりょうほうし/рігакурьо:хо:ші) – фізіотерапевт, де 理学療法 (りがくりょうほう/рігакурьо:хо:) – фізіотерапія, а 士 (し/ші) – афікс, який позначає людину, яка займається чимось; 2) 言語聴覚士 (げんごちょうかくし/генгочьо:какуші) – логопед, де 言語聴覚 (げんごちょうかく/генгочьо:каку) – мовно-слуховий, а 士 (し/ші) – афікс на позначення відповідного лікаря, який займається цим питанням; 3) 保菌者 (ほきんしゃ/хокіншя), перекладається як «носій». У цій термінологічній одиниці перше слово канго 保菌 (ほきん/хокін), тобто «носіння бактерії», а другий – суфікс -者 (しゃ/шя), що вказує на людину. 4) 医療者 (いりょうしゃ/ірьо:шя) – медичний персонал, де перша частина – це медицина 医療 (いりょう/ірьо:), а друга - суфікс -者 (しゃ/шя).

Суфікс -病(びょう/бьо:) на позначення хвороб та захворювань. Наприклад, 1) 歯周病 (ししゅうびょう/шішю:бьо:) – захворювання пародонту, де 歯周(ししゅう/шішю:) – парадонтит, а 病 (びょう/бьо:) – афікс, яким позначаються хвороби; 2) 腎臓病 (じんぞうびょう/джінзо:бьо:) – хвороба нирок, де 腎臓 (じんぞう/джінзо:) – нирка, а 病 (びょう/бьо:) – афікс на позначення хвороби.

Префікс 不- (ふ/фу) , 非- (ひ/хі) або 無 (む/му), що використовується з метою вказання на відсутність певної ознаки, яка виражена основою. Наприклад, 1) 不随意運動疾患 (ふずいいうんどうしっかん/фузуй: ундо: шіккан), що означає «розлад координації довільних рухів», де 不随意(ふずい/фузуй:) – «мимоволі», а перший ієрогліф – префікс китайського походження 不- (ふ/фу), що означає відсутність чогось, а далі йде слово канго 随意 (ずい/зуй:), тобто «за бажання, з волі»; 2) 非医療 (ひいりょう/хіірьо:) – «немедичний», де 非- (ひ/хі) виступає префіксом, що вказує на заперечення або відсутність чогось, а 医療 (いりょう/ірьо:) перекладається як «медицина», зокрема у словосполученні префіксально-суфіксально утворення 非医療従事者 (ひいりょうじゅうじしゃ/хіірьо:джю:джі:шя) – немедичні працівники, де 非- (ひ/хі) – префікс на позначення відсутності, а 者 (しゃ/шя) на позначення людини; 3) 無名骨 (むめいこつ/мумейкоцу), дана термінологічна одиниця означає «безіменна кістка», яку в медицині називають «тазова кістка» або «кульшова кістка». 無名骨 (むめ

い\/мумей) у даному прикладі перекладається як «безіменний», тобто позбавлений або без імені, тому тут приклад виконує роль префікса, що вказує на відсутність чогось.

Отже, медична термінологія за структурною ознакою може ще утворюватися афіксальним способом, однак він є менш продуктивним за коренескладання. З 220 відібраних прикладів, 62 терміни за структурою утворені способом афіксації, що становить 29% від загальної кількості. Слід зазначити, що під час відбору термінів утворених саме префіксальною моделлю афіксації, у нас виникли труднощі, адже прикладів цієї моделі було мало, на відмін від суфіксації.

3.2.3. Основоскладання. Терміни утворені способом основоскладання складаються частково зі словосполучень, частково зі складних слів. Компоненти таких термінологічних одиниць поєднуються без допомоги синтаксем і мають вигляд єдиних, граматично цілих одиниць. Як стверджують дослідники, здебільшого це поєднання основ японського походження, тобто «ваго» (Аністратенко, 2017, с.47).

Серед прикладів нами було виділено такі:

痛み止め (いたみどめ/ітамідоме) знеболюючий препарат.

Термінологічна одиниця складається з двох основ японського походження (ваго), серед них: 1) перша основа – іменник 痛み (いたみ/ітамі), переклад цієї лексеми «біль»; 2) друга основа – іменник 止め (どめ/доме), який походить від дієслова 止める (とめる/томеру), що перекладається «зупиняти». Отже, дослівно цей термін можна перекласти «те, що зупиняє біль».

やけ食い (やけぐい/якегуй) розлад переїдання.

Термін складається з двох основ ваго: 1) іменник – やけ (やけ/яке), тобто «відчайдушність»; 2) іменник – 食い (くい/куй), тобто «їда», який походить від дієслова 食う (くう/ку:), що перекладається «їсти». Отже, дослівно цей термін можна перекласти «відчайдушно їсти».

Нами було виявлено спосіб змішаного основоскладання за різними моделями, а саме: 1) основа гайрайго + основа канго; 2) основа канго + основа гайрайго; 3) основа ваго + основа канго.

Перша модель змішаного основокладання (основа гайрайго + основа канго) є найпродуктивнішою, в японській мові багато медичних термінів, які утворені саме за цією моделлю. Серед яскравих прикладів:

カテーテル感染 (カテーテルかんせん/кате:теру кансен) інфекція унаслідок введення катеру;

Даний термін складається з двох основ гайрайго, тобто іншомовного походження та основи канго – китайського походження. Перша основа カテーテル (カテーテル/кате:теру) перекладається як «катетер», друга - 感染 (かんせん/кансен) основа китайського походження, яка має значення «інфекція».

レビー小体型認知症 (レビーしょうたいがたにんししょう /ребі: шьо:тайгата ніншішью:) деменція з тільцями Леві;

Даний термін є багатоконпонентним, і складається з декількох основ: 1) іншомовного походження (гайрайго) – レビー (レビー/ребі:) Леві; 2) китайського походження (канго) – 小体型 (しょうたいがた/шью:тайгата) маленьке тіло; 3) китайського походження (канго) – 認知症 (にんししょう/ніншішью:) деменція.

バクテロイデス感染症 (バクテロイデスかんせんしょう/бакутероїдесу кансеншью:) бактероїдна (анаеробна) інфекція;

Термінологічна одиниця складається з двох основ: 1) гайрайго – バクテロイデス (バクテロイデス/бакутероїдесу) бактероїдний; 2) канго – 感染症 (かんせんしょう/кансеншью:) інфекція.

Друга модель змішаного основокладання (основа канго+основа гайрайго) є менш продуктивною. Серед її прикладів:

皮膚アレルギー (ひふアレルギー/хіфу арурегі:) алергія шкіри;

Термінологічна одиниця складається з основ: 1) канго – 皮膚 (ひふ/хіфу) шкіра; 2) гайрайго – アレルギー (アレルギー/арурегі:) алергія.

吸引チューブ (きゅういんチューブ/кю:ін чю:бу) відсмоктувальна трубка;

Медичний термін складається з двох основ: 1) канго – 吸引 (きゅういん/ кю:ін) відсмоктування; 2) гайрайго – チューブ (チューブ/чю:бу) трубка.

医療ソーシャルワーカー (いりょうソーシャルワーカー/ір'ю: со:шяру ва:ка:) медичний соціальний працівник;

Цей приклад складається з двох основ: 1) канго – 医療 (いりょう/ір'ю:) медицина; 2) гайрайго – ソーシャルワーカー (ソーシャルワーカー/со:шяру ва:ка:) соціальний працівник.

Ще однією малопродуктивною моделлю можна вважати – основа ваго + основа канго. Прикладом може бути: 分回し歩行 (ぶんまわしほこう/бунмаваші хоко:) кульгава хода, який складається з: 1) основи ваго – 分回し (ぶんまわし/бунмаваші) напівобрета; 2) основи канго – 歩行 (ほこう/хоко:) хода.

Отже, проаналізувавши японські медичні терміни, утворені способом основоскладання можемо зробити висновок, що поданий спосіб є менш продуктивним, ніж два попередні. З 220 термінів, 28 за структурою утворено способом основоскладання, що становить 13%. Особливо мало прикладів утворених поєднанням основ ваго (традиційний).

3.2.4. Абревіація. За визначенням абревіацією спосіб словотворення, коли декілька частин слів об'єднуються в одне слово (Аністратенко, 2017, с. 30). Абревіатурне «скорочення» термінів вважається активним процесом сучасного термінотворення. Популярність поданого способу пов'язане з поширенням складних, багатокomпонентних назв в термінології, які слід скорочувати з метою економії часу і ресурсу для вираження поняття вербальними засобами мови.

Загалом абревіація в японській мові – це скорочення слів чи словосполучень, здебільшого утворені зі словозчеплень канго. Однак, під час дослідження абревіації медичної сфери, ми помітили, що використовується велика кількість абревіативних скорочень (відсутнє поєднання скорочень декількох слів, а скорочення від одного слова), і здебільшого використовуються абревіації записані латинськими літерами. Наприклад, 1) абревіатура «Hr», що має значення українською «лікарня» або японською «病院(びょういん/б'ю:ін)»; 2) «ER», українською – «кабінет невідкладної допомоги», японською – «救急救命室(きゅうきゅうきゅうめいしつ/к'ю:к'ю:к'юмейшіцу)»; 3) «QQ», українською – «перша невідкладна допомога», японською – «救急(きゅうき

ゅう/кю:кю:», вважаємо що ця аббревіатура була підібрана за співзвучністю; 4) «BAE», українською – «емболізація бронхіальних артерій», японською – «気管支動脈塞栓術 (きかんしどうみやくそくせんじゅつ/кіканшідо:мяку сокусейджюцу).

Однак, використовуються також аббревіативні скорочення японською мовою, які записуються катаканною, і є видозміненими, тому відрізняються від повної назви. Наприклад: 1) エイズ (ейзу) СНІД, повна назва японською цієї аббревіатури – 後天性免疫不全症候群 (こうてんせいめんえきふぜんしょうこうぐん/ко:тенсей менекі фузеншьо: ко:гун), тобто «синдром набутого імунодефіциту»; 2) ウロ (уро) урологія, повна назва японською – 泌尿器科 (ひつにようきか/хіцуньо:кіка), тобто «відділення урології» або «урологія»; 3) ギネ (гіне), тобто «гінекологія», скорочення від терміну 産婦人科 (さんふじんか/санфуджінка), тобто «гінекологія» або «акушерство і гінекологія»; 4) エント (енто) «виписатися з лікарні», назва японською – 退院 (たいいん/тайін), тобто «виписка з лікарні».

Слід зазначити, що є також класичні аббревіації, які є скороченнями від повної назви, наприклад: 1) аббревіація 耳鼻科 (じびか /джібіка), українською – «отоларингологія», повна назва аббревіації японською мовою – 耳鼻咽喉科 (じびいんこうか/джібіінко:ка), українською – «оториноларингологія»; 2) аббревіація 側湾症 (そくわんしょう/сокуваншьо:), українською має значення «сколіоз», а повна назва японською мовою – 脊椎側湾症 (せきついそくわんしょう/секіцуї сокуваншьо:).

Отже, проаналізувавши медичні термінологічні одиниці японської мови за структурою, ми виділили декілька видів аббревіативних скорочень. Дослідження показало, що загалом у якості медичних аббревіацій використовуються латинські літери, які в основному є аббревіаціями з англійської мови. І таких аббревіацій в японській мові дуже багато, є навіть окремі словники, де описується значення аббревіації японською мовою. Однак, є також окрема група аббревіативних скорочень, які записуються японською мовою (алфавітом катаканною), однак вони мають відмінне від повної назви звучання. Остання група, класичні аббревіації, які є скороченнями від повної назви. З 220 термінів, 11 за структурою утворено аббревіацією, що становить 5% від загальної кількості.

3.3 Складні, утворені синтаксичним способом термінотворення

Як стверджує деякі дослідники, синтаксичний спосіб термінотворення вважається другим за продуктивністю. За допомогою цього способу утворюються багатокомпонентні терміни, які є поєднаннями двох і більше компонентів, а за семантикою – цілісні. Особливістю є те, що термінологічні одиниці утворені цим способом відображають одне поняття, і не можуть бути поділені на декілька понять при цьому мати те саме значення. Говорячи про термінотворення лексем медичної сфери, слід зауважити, що синтаксичним способом зазвичай поєднуються два іменника, вступаючи в сурядний або підрядний зв'язок.

Найпоширенішою моделлю серед термінів утворених за допомогою підрядного зв'язку синтаксичного способу є: «іменник + показник родового відмінку の (но) + іменник».

Серед прикладів, ми виділяємо: 1) 手の甲 (てのこう/те но ко:) тильна сторона долоні; 2) 足の付け根 (あしのつけね/аші но цукене) пахвина або пахвина ділянка; 3) 生命の徴候 (せいめいのちょうこう/сеймей но чьо:ко:) ознаки життя.

Наступна моделі «прикметник + іменник»:

Серед прикладів ми виділяєм: 1) 先天的な側湾症 (せんてんてきなそくわんしょう /сентентекіна сокуваншьо) вроджений сколіоз; 2) 異常な細胞 (いじょうなさいぼう /іджьо:на сайбо:) аномальні клітини.

Говорячи про терміни утворені за допомогою сурядного зв'язку, слід зауважити, що їх кількість є меншою. Ми виділяємо модель: «іменник + єднальний сполучник と (то) + іменник».

Наприклад, 1) 脊髄と脳 (せきずいとのおう/секізуй то но:) спинний і головний мозок; 2) 血管と気管 (けっかんときかん/кеккан то кікан) кровоносні судини і трахеї.

Також існує модель утворення медичних термінів за допомогою сурядного зв'язку «іменник + протиставний сполучник または (матава)+іменник(и)».

Наприклад, 1) 随時または食後血糖 (ずいじまたはしょくごけっとう/зуйджі матава шьокуго кетто:) рівень цукру в крові під час їди або в будь-який інший час; 2) 赤血球

または白血球 (せつけっきゅうまたははつけっきゅう/секкеккю: матава хаккеккю:) еритроцити або лейкоцити.

Отже, можемо зробити висновок, що за структурою японські медичні терміни можуть утворюватися синтаксичним способом і мати підрядний, або сурядний зв'язок. Ми навели і проаналізували найбільш поширені моделі утворення термінів синтаксичного способу. Серед яких: «іменник + показник родового відмінку の (но) + іменник»; «прикметник + іменник»; «іменник + єднальний сполучник と (то) + іменник»; «іменник + протиставний сполучник または (матава) + іменник(и)». З 220 відібраних термінів, 16 за структурою утворено за допомогою синтаксичного способу, що становить 7% від загальної кількості, з них 12 термінів (5%) мають підрядний зв'язок, а 4 (2%) – сурядний.

Висновки до Розділу 3

У цьому розділі було розглянуто і проаналізовано японські медичні терміни за структурним аспектом, зроблено кількісний підрахунок термінів за структурним аспектом, відповідно до їх класів. Спираючись на класифікації термінологічної лексики за структурою і способом творення, ми навели класифікацію, адаптовану до медичної термінології сучасної японської мови.

Ми дослідили 220 медичних термінів сучасної японської мови. Надали власну класифікацію. Ми виділяємо клас «Простих медичних термінів», які складаються з однієї лексеми. Прості терміни займають 20% (44 терміни) від загальної кількості. Вони можуть мати як китайське (канго), так і японське або іншомовне походження.

Нами було виділено два класи за способом утворення медичних термінів, зважаючи на їх структуру. Серед класів, складні, утворені морфологічним способом термінотворення і складні, утворені синтаксичним способом термінотворення. Дослідження показало, що морфологічний спосіб утворення термінів медичної сфери є найбільш продуктивним, займає 73% (160 термінів) від усієї кількості термінів. За морфологічним способом, зважаючи на структуру термінів, ми класифікували медичні терміни за такими групами: 1) коренескладання – 58 (26%) термінів; 2)

афіксація – 63 (29%) термінів; 3) основоскладання – 28 (13%) термінів; 4) аббревіація – 11 (5%) термінів. Отже, найпродуктивнішим способом утворення медичних термінів вважаємо афіксацію.

Говорячи про синтаксичний спосіб творення термінів медичної сфери, він займає лише 7% (16 термінів) від загальної кількості. З 220 термінів, 12 (5%) термінів мають підрядний зв'язок, а 4 (2%) термінів мають сурядний.

Отже, вважаємо за доцільне зробити висновок, що медичних термінів, утворених за допомогою морфологічного способу найбільше, простих термінів трохи менше, а за структурною утворених синтаксичним способом – найменше. Найпродуктивнішим способом ми вважаємо – морфологічний, а різновидом – афіксацію, адже вона налічує найбільшу кількість прикладів, 63 терміни, що становить 29% від загальної кількості термінів-прикладів.

Слід зауважити, що до класу основоскладання в основному входять терміни мішаного складання основ, серед яких моделі: «гайрайго + канго», «канго + гайрайго», «ваго + канго». Це одним важливим висновком є те, що медичні терміни за структурою утворені за допомогою аббревіації зазвичай походять від англійської і записуються латиницею. Однак, є група аббревіативних скорочень, записаних катаканною, що використовується на позначення медичних термінів, проте аббревіація у таких термінах є дещо видозміненою і відрізняється від повної назви терміну. Також є група класичних аббревіацій, які є скороченими назвами повних термінів.

РОЗДІЛ 4. СЕМАНТИЧНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ В СУЧАСНІЙ ЯПОНСЬКІЙ МОВІ

У цьому розділі нашого дослідження ми здійснимо спробу класифікації медичних термінів за їх семантичним значенням. Як зазначається в Словнику української мови (1978, с. 120), семантикою вважається «значення мовленнєвих одиниць, таких як, наприклад, слова, їх складові частини, фразеологізми. Крім того, згідно зі Словником української мови (1978, с. 120), семантику ототожнюють також з поняттям семасіологія, тобто розділом мовознавства, який детально вивчає лексичні значення, їх зміни у мовних одиницях (словах, фразеологізмах).

Також під час вивчення семантичного значення слів, дослідники звертаються до поняття «логічної семантики». Як записано у Словнику української мови (1978, с. 120), логічною семантикою вважається розділ формальної, математичної логіки, який активно досліджує зв'язок між виразами мови і поняттями, судженнями, які вони позначають.

Багато дослідників вивчають терміни за семантичним значенням, зважаючи на їх зв'язки між терміносистемами. Такі зв'язки можуть бути змістово-мовними та формально-мовними. Змістово-мовна зв'язаність – це логічні зв'язки між одиницями терміносистеми (родо-видові відношення, відношення між цілими і частинами). Однак, такі зв'язки можуть викликати проблеми – полісемія, синонімія. Наприклад, родо-видові відношення, відношення частин, цілого (Аністратенко, 2017, с. 94).

Однак, у нашому дослідженні ми хочемо зробити спробу класифікації медичних термінів у класи, спираючись на їх семантичне значення. Ми вважаємо за доцільне згрупувати медичні терміни зважаючи на їх зв'язок між собою за значенням. Для цього ми проаналізуємо приклади термінів медичної сфери, дослідимо їх зв'язок між термінами і поняттями, які вони позначають. І в результаті, об'єднаємо їх за схожим семантичним значенням у класи, тим самим виводячи класифікацію медичної термінології за семантичним значенням. В кінці дослідження ми зробимо кількісні підрахунки термінів, які відносять до виведених класів.

4.1 Медичні терміни на позначення захворювань

Під час аналізу термінів медичної сфери ми помітили, що велика кількість термінологічних одиниць використовуються на позначення захворювань різного походження. Слід зауважити, що, якщо робити більш детальну класифікацію, кожен групу нашого дослідження можна поділити ще на декілька підгруп.

У ході аналізу медичних термінів на позначення захворювань ми помітили, що група термінів на позначення захворювань може мати окремі підгрупи. Наприклад, підгрупа на позначення захворювань за походженням: бактеріальне, грибкове; за органом ураження: серце, сечовивідні шляхи, нервова-система, тощо.

У нашій роботі, ми здійснимо спробу класифікувати медичні терміни, зважаючи на семантичне значення і характеристики, вдаючись до категоризації груп, де це можливо.

4.1.1 Терміни на позначення захворювань за походженням. Ця група також може мати свої підгрупи. Існують терміни на позначення захворювання різного походження, зокрема інфекційного (вірусного, бактеріального, грибового, паразитного), неінфекційного, тощо. Серед прикладів, ми виділяємо:

化膿性汗腺炎 (かのうせいかんせんえん/кано:сей кансенен) гнійний гідраденіт;

Гідраденіт – запалення апокринних потових залоз, має бактеріального походження (Довідник захворювань, 2021). Отже, оскільки цей термін за семантичним значенням є назвою хвороби, ми його класифікуємо у клас медичних термінів на позначення захворювань. Однак, проаналізувавши термін, і дослідивши, що спричиняє це захворювання, ми його відносимо у підклас термінів на позначення захворювань за походженням.

中耳炎 (ちゅうじえん/чю:джіен) – отит середнього вуха;

Згідно зі Словником української мови (1974, с. 805), отит – це запалення оболонки вуха, яке має бактеріальне походження. Отже, зважаючи на цю інформацію, ми можемо класифікувати його як термін на позначення захворювань, і віднести до підкласу захворювань за походженням. Слід зауважити, що поданий термін за іншим

своїм семантичним значенням – «захворювання вуха», може відноситися до підкласу «за локалізацією».

アデノウイルス科感染症 (アデノウイルスかかんせんしょう/аденовіруска кансеншьо:) аденовірусна інфекція;

Згідно з онлайн Довідником захворювань (2021), аденовірусна інфекція – інфекція, що уражує слизові оболонки та має вірусне походження (Довідник захворювань, 2021). Отже, зважаючи на інформацію, можемо зробити висновок, що цей медичний термін використовується на позначення захворювань і відноситься до підкласу захворювань за походженням, оскільки має вірусне походження.

尖圭コンジローマ (せんけいコンジローマ/сенкей конджіро:му) гострокінцеві (гострі) кондиломи;

Згідно з визначенням Національного інституту інфекційних хвороб, гострокінцеві (гострі) кондиломи вважаються вірусними інфекційними захворювання, яке викликається вірусами папіломи людини, розвиваються в репродуктивних органах і навколо них. Отже, зважаючи на наведену інформацію, можемо класифікувати термін, як такий, що позначає захворювання, і відносимо його до підкласу «за походженням».

肝疾患 (寄生虫性) (かんしっかん・きせいちゅうせい/каншіккан (кісейчю:сей)) захворювання печінки (паразитарне).

Оскільки, цей термін називає захворювання і має інфекційне походження, а саме паразити, ми відносимо його до підкласу термінів на позначення захворювань за походженням.

Отже, терміни можуть мати різне походження, можуть бути спричинені різними чинниками. Ми навели найяскравіші приклади термінів на позначення захворювань, дослідили їх семантичне значення. Спираючись на цю інформацію, ми класифікували їх у групу медичних термінів на позначення захворювань і віднесли до підкласу «за походженням». Однак, слід зауважити, що деякі терміни можуть мати декілька семантичних значень і відноситися до декількох підкласів, одного класу.

4.1.2 Терміни на позначення захворювань за локалізацією. Відомо, що захворювання мають не тільки різне походження, а й різні місця ураження або локалізацію. Так, виділяють медичні терміни на позначення захворювань, які вражають різні органи людського тіла. Існують захворювання черепно-мозкової нервової системи, системи кровообігу (циркуляції крові), опорно-рухової системи, респіраторної системи, тобто органів дихання, травної системи, тощо.

Під час аналізу медичних термінів на позначення різних захворювань, ми також звернули увагу, що вони можуть поділятися на такі, що за семантичним значенням відносяться до захворювань за локалізацією, тобто органи, системи, тощо. Спираючись на це спостереження, ми виділили окремий підклас, об'єднавши медичні терміни, які за семантичним значенням відображають місця уражень.

Серед прикладів, ми виділяємо:

脳卒中 (のうそっちゅう/но:соччю:) або アポ (апо) інсульт.

Як зазначено у онлайн Довіднику захворювань (2021), інсульт – це порушення мозкового кровообігу. Отже, за локалізацією відноситься до мозку або черепно-мозкової нервової системи. Тому класифікуємо його як термін на позначення захворювання за місцем ураження.

慢性硬膜下血腫 (まんせいこうまくかけっしゅう/мансей ко:макука кешшю) хронічна субдуральна гематома.

Згідно з визначенням, яке надають різні довідники, цей термін використовуються на позначення скопичення крові між твердою оболонкою і мозком, що виникає унаслідок травми, препаратів, тощо. Отже, термін за семантичним значенням відносимо до таких, що позначають локалізацію – мозок або черепно-мозкової нервової системи.

腹部大動脈瘤 (ふくぶだいどうみやりゅう/фукубу дайдо:мяку рю:) аневризма аорти черевної порожнини.

Згідно з японським тлумачним онлайн-словником «Weblio», цей термін використовується на позначення явища, коли слабка частина аорти черевної порожнини розширюється і випирає. Захворювання вражає систему кровообігу,

циркуляції крові. Отже, зважаючи на семантичне значення, ми відносимо термін до підкласу тих, що позначають захворювання за місцем ураження.

慢性肺気腫 (まんせいはいきしゅ/мансей хайкішю) хронічна емфізема.

Згідно з визначенням онлайн-сайту Фармацевтичної енциклопедії (Національний фармацевтичний університет, 2022), емфізема – це збільшення легневих тканин унаслідок руйнування перетинок, ускладнене дихання. Отже, можемо зробити висновок, що місцем ураження є дихальні шляхи, тому, відносимо цей термін до підкласу «за локалізацією». Оскільки вказано в терміні компонент «慢性 (まんせい/мансей)», тобто «хронічний», можемо віднести також до підкласу «за характером».

虫垂炎 (ちゅうすいえん/чю:суйен) апендицит.

Цей термін за семантичним значенням є термінологічною одиницею, яка називає захворювання, що вражає орган черевної порожнини, який відноситься до травної системи. Отже, виходячи з цього, ми класифікуємо його як медичний термін на позначення захворювання за локалізацією.

Отже, проаналізувавши семантичне значення медичних термінологічних одиниць, ми змогли класифікувати їх за локалізацією або місцем ураження.

4.1.3 Терміни на позначення захворювань за статтю. Оскільки фізіологічно чоловіки і жінки відрізняються, існують також захворювання, які вражають виключно чоловіків або виключно жінок. Ми проаналізували медичні терміни сучасної японської мови, а саме ті, які позначають захворювання, ми помітили, що їх можна класифікувати за статтю.

Серед прикладів термінів на позначення захворювань, якими хворіють жінки, ми виділяємо:

異所性妊娠 (いしょせいこんしん/ішьосей ніншін) позаматкова вагітність.

Цей термін використовується на позначення ускладнення під час вагітності, коли плід розвивається поза маткою. Отже, за семантичним значенням цей термін є захворюванням, яке характерне для жінок. Тому, вважаємо за доцільне віднести його до підкласу термінів на позначення захворювань за статтю.

産褥感染症 (さんじょくかんせんしょう/санджьоку кансеншьо:) післяпологова інфекція.

Цей термін позначає захворювання, яке виникає унаслідок інфікування після пологів. Захворюваннями, які виникають під час вагітності, під час пологів або після них, хворіють жінки. Оскільки ця термінологічна одиниця пов'язана з пологами, а точніше інфекцією, яку вони викликають, ми його класифікуємо як термін на позначення захворювання і відносимо його до підкласу «за статтю».

結核-女性生殖器 (けっかくじょせいせいしよつき/кеккаку-джьосей сейшьоккі) туберкульоз жіночих репродуктивних органів.

У цьому терміні навіть присутній корінь 女性 (じょせい/джьосей), тобто «жінки, дівчата». Отже, за семантичним значенням класифікуємо як медичний термін на позначення захворювання, і відносимо його до підкласу «за статтю».

Серед прикладів термінів на позначення захворювань, якими хворіють чоловіки, ми виділяємо:

インポテンス (інпотенсу) імпотенція.

Цей термін використовують на позначення порушень статевої функції у чоловіків. Отже, ми можемо класифікувати цю термінологічну одиницю за семантичним значенням як медичний термін на позначення захворювань і віднести його до підкласу «за статтю».

陰茎癌 (いんけいがん/інкейган) рак статевого члена.

Захворювання, яким хворіють чоловіки, можна зробити такий висновок з погляду на фізіологію. Отже, як і попередні приклади, з погляду на семантичне значення ми можемо класифікувати цей термін як медичний термін на позначення захворювань, підкласу – «за статтю».

前立腺炎 (ぜんりつせんえん/зенріцусенен) простата.

Термін використовується на позначення запалення передміхурової залози, це захворювання, як і попередні, вражає чоловіків. Отже, з погляду на семантичне значення, класифікуємо термін як медичний на позначення захворювань, підкласу – «за статтю».

Отже, можемо зробити висновок, що до підкласу «за статтю» в основному відносяться захворювання, які вражають чоловічі або жіночі репродуктивні органи. В основному це обумовлюється фізіологічною різницею між чоловіками і жінками.

4.1.4 Терміни на позначення захворювань за характером. Під час аналізу і класифікації медичних термінів японської мови, ми помітили, що є ще один підклас термінологічних одиниць за семантичним значенням, які також використовуються на позначення захворювань, однак, вони мають різний характер. Характер захворювань може бути різний: хронічні, вроджені, спадкові, набуті, гострі. Отже, ми вирішили винести їх в окремий підклас.

遺伝性血管性浮腫 (いでんせいけっかんせいふしゅ/іденсей кеккансей фушю) спадковий ангіоневротичний набряк.

За визначенням онлайн-сайту Фармацевтичної енциклопедії (Національний фармацевтичний університет, 2022), під поняттям «спадковий ангіоневротичний набряк» мається на увазі вид генетичного захворювання, коли періодично набрякають різні частини тіла, симптоми є сильними і болісними. Отже, за семантичним значенням цей термін відноситься до медичних термінів, які позначаються захворювання, підкласу – «за характером». Характер захворювання у цьому випадку – спадковий.

白皮症 (はくひしょう/хакухішьо:) альбінізм.

Згідно з визначенням у японському онлайн-словнику «Weblio», альбінізм вважається рідкісним захворюванням, генетичного успадкованого походження. Цьому захворюванню характерна повна або часткова відсутність меланіну (тобто пігменту), це проявляється у кольорі волосся, шкіри або очей. Отже, цей термін за семантичним значенням використовується на позначення захворювання. За критерієм ми відносимо його до «захворювання за характером». Характер – спадковий.

後天性赤芽球癆 (こうてんせいせきがきゅうろう/ко:тенсей секігакю:ро:) набута червоноклітинна аплазія.

Згідно з японським посібником захворювань, цей термін використовуються на позначення аутоімунного захворювання, яке характеризується зниженням

еритроцитів в кістковому мозку. Отже, проаналізувавши цю термінологічну одиницю за семантичним значенням, ми можемо класифікувати її як медичний термін на позначення хвороби і за критерієм віднести до «захворювання за характером». Адже навіть у назві спостерігається основа 後天性 (こうてんせい/ко:тенсей), тобто «набутий». А значить за характером також набутий.

高血圧 (こうけつあつ/ко:кецуацу) гіпертонія.

Цей термін використовується на позначення високого кров'яного тиску.

関節リウマチ (かんせつりウマチ/кансецу ріумачі) ревматоїдний артрит.

Цей термін позначає захворювання, яке вражає суглоби та органи і характеризується біллю, набряком.

結核 (けっかく/кеккаку) туберкульоз;

Цей термін позначає інфекційне захворювання, спричинене бактеріями, яке вражає легені, інші органи і призводить до смерті.

Перераховані вище приклади термінів відносяться до так званої групи «хронічних захворювань», японською мовою «慢性病» (まんせいびょう/мансейбьо:). Отже, ми можемо класифікувати їх як терміни на позначання захворювань і віднести до «захворювань за характером», адже вони є хронічними.

先天性炭水化物代謝異常 (さんてんせいたんすいかぶつたいしゃいじょう/сантенсей тансуйкабуцу тайшя іджьо:) вроджені порушення вуглеводного обміну.

Проаналізувавши цю термінологічну одиницю, ми можемо зробити висновок, що термін використовується на позначення захворювання, яке є вродженим, на це вказує основа «先天性» (さんてんせい/сантенсей), тобто «вроджений». Отже, ми класифікуємо його як термін на позначення захворювання і відносимо до підкласу «за характером».

Дослідивши і проаналізувавши наведені терміни підкласу «Терміни на позначення захворювань за характером», можемо зробити висновок, що їх є доволі багато. Однак, вважаємо за доцільне зазначити, що велика кількість термінів цього підкласу має основу, яка вказує на характер захворювання. Такими основами є: 遺伝性 (いでんせい/іденсей), тобто «спадковий», 後天性 (こうてんせい/ко:тенсей), тобто «набутий», «慢性» (まんせい/мансей), тобто «хронічний», тощо. Однак, вони

необов'язково присутні у кожному терміні, назві захворювання. Деякі позбавлені таких основ, тому, щоб зрозуміти характер походження захворювання, яке позначає термін, слід прочитати його семантичне значення.

Підсумовуючи клас «Медичні терміни на позначення захворювань», можемо зазначити, що в японській мові існує велика кількість термінів, які відносяться до цього класу. З 220 термінів, 59 відносяться до класу «Медичні терміни на позначення захворювань», що становить 27% від загальної кількості. Ми дослідили, що цей клас може поділятися за підкласами або категоріями та мати певні підгрупи: «за походженням», «за локалізацією», «за статтю», «за характером». Однак, висновком аналізу термінів на позначення захворювань є те, що за своїм семантичним значенням вони можуть відноситися одразу до декількох підкласів, тому підрахунки термінів кожного окремого підкласу ми вважаємо недоцільними. Більш того, кожна підгрупа або підклас, може мати ще більш детальну класифікацію.

4.2 Медичні терміни на позначення будови організмів

Невід'ємною частиною вивчення медичної термінологічної системи будь-якої мови є терміни на позначення будови органів або систем організмів. Наука, яка вивчає форму, будову окремих органів або систем організмів називається анатомією, японською мовою «解剖学» (かいぼうがく/кайбо:гаку).

До класу медичних термінів на позначення будови організмів можуть входити терміни на позначення назв частин тіла, систем тварин та людей, назви органів чуття, будова клітин, ембріона, назви структур грибків, бактерій, рослин, вірусів. Їх вважають окремими підкласами або підгрупами (категоріями), які можуть бути частиною детальної класифікації.

Ми зробимо ширшу класифікацію і серед класу термінів на позначення будови організмів виділимо найголовніші категорії, які зустрічаються під час дослідження медичної термінології. Об'єднаємо терміни за семантичним значенням у підкласи.

4.2.1 Терміни на позначення частин тіла та органів. Під час аналізу термінологічних одиниць медичної сфери, ми помітили, що є великою, важлива підгрупа, яка входить до класу медичних термінів на позначення будови організмів – це терміни, які використовуються для найменування частин тіла людей, тварин та їх організмів.

Ми вважаємо за доцільне, навести приклади термінів, які використовуються для позначення частин тіла та органів:

- 眼瞼 (がんけん/ганкен) – повіки;
- 耳介 (じかい/джікай) вушна раковина;
- 耳朶 (じだ/джіда) мочки вух;
- 頸部 (けいぶ/кейбу) шийний відділ;
- 腋窩 (えきか/екіка) пахва;
- 上腕 (じょうわん/джьо:ван) надпліччя;
- 前腕 (ぜんわん/зенван) передпліччя;
- 大腿 (だいたい/дайтай) стегно;
- 会陰 (えいん/ейн) промежина;
- 四肢 (しし/шіші) кінцівки;
- 足首 (あしくび/ашікубі) щиколотка;
- 膝 (ひざ/хіза) коліно;
- 小骨盤 (しょうこつばん/шьокоцубан) малий таз;
- 母指 (ぼし/боші) великий палець;
- 心臟 (しんぞう/шінзо:) серце;
- 肝臟 (かんぞう/канзо:) печінка;
- 腎臟 (じんぞう/джінзо:) нирка;
- 胃 (い/i) шлунок;
- 肺 (はい/хай) або 肺臟 (はいぞう/хайзо:) легені.

Отже, проаналізувавши терміни на позначення будови організму, ми розібрали їх семантичне значення і об'єднали їх у підклас. Зважаючи на семантичне значення наведених вище прикладів, ми класифікували їх у підклас «термінів на позначення

частин тіла та органів», який є частиною великого класу «медичних термінів на позначення будови організму».

4.2.2 Терміни на позначення систем і їх складових. Ще одним важливим пластом у медичній лексиці є назви систем органів, які також є частиною будови організму. Вони присутні в організмах як людей, так і тварин. Такими системами можуть бути: травна система, ендокринна система, опорно-рухова система, імунна система, тощо. Слід зазначити, окрім термінів-назв систем, до медичних термінів категорії систем можна також віднести окремі терміни на позначення складових, з яких складається та чи інша система. Ми проаналізуємо приклади термінів японської медичної термінології за семантичним значенням і об'єднаємо їх в одну підгрупу, яка відноситься до класу «Медичних термінів на позначення будови організмів».

Серед прикладів ми виділяємо такі:

筋骨格系 (きんこっかくけい/кінкоккакукей) опорно-рухова система;

消化器系 (しょうかきけい/шьо:какікей) травна система;

呼吸器系 (こきゅうきけい/кокю:кікей) дихальна система;

泌尿器系 (ひにょうせいけい/хіньо:сейкей) видільна система;

生殖器系 (しょくきけい/шьокукікей) репродуктивна (статева) система;

内分泌系 (ないぶんぴつけい/найбунпіцукей) ендокринна система;

外皮系 (がいひけい/гайхікей) покривна система;

心臓血管系 (しんぞうけっかんけい/шінзо:кекканкей) серцево-судинна система;

神経系 (しんけいけい/шінкейкей) нервова система;

免疫系 (めんえきけい/менекікей) імунна система.

Проаналізувавши подані вище приклади за їх семантичним значенням, ми можемо зробити висновок, що ці термінологічні одиниці пов'язує одне – вони використовуються у медичній сфері на позначення назв систем організму, які є частиною його будови. Отже, ми можемо класифікувати їх як «медичні терміни на позначення будови організму» і об'єднати їх у підклас «терміни на позначення систем і їх складових».

Однак, як ми зазначали раніше, до цього підкласу відносяться не тільки назви систем, а й складові будови цих систем. Як відомо, ціле завжди складається з компонентів, так і в медичній сфері, системи складаються з окремих складових цих систем. Наприклад, опорно-рухова система має у собі велику кількість термінів на позначення м'язів, кісток, тощо. Тому кожен з систем можна класифікувати більш детально. Однак, ми маємо на меті зробити ширшу класифікацію, тому вважаємо за доцільне складові систем віднести до підкласу «термінів на позначення систем та їх складових», класу «медичних термінів на позначення будови організму».

Серед прикладів ми виділяємо наступні терміни:

骨格筋 (こっかくきん/коккакукін) скелетні м'язи;

ふくらはぎの筋肉 (ふくらはぎのきんにく/факурагагі но кінніку) литкові м'язи.

За семантичним значенням подані терміни є складовими опорно-рухової системи, тому ми відносимо їх до підкласу «термінів на позначення систем та їх складових».

結腸 (けっちょう/кеччьо:) товста кишка;

盲腸 (もうちょう/мо:чьо:) сліпа кишка;

За семантичним значенням терміни відносяться до складових травної системи, тому вони є частиною підкласу «термінів на позначення систем та їх складових».

上咽頭 (じょういんとう/джьо:інто:) носоглотка;

気管 (きかん/кікан) трахея.

За семантичним значенням подані вище термінологічні одиниці є частиною будови дихальної системи, тому ми можемо віднести їх до підкласу «термінів на позначення систем та їх складових».

Отже, проаналізувавши наведені вище термінологічні одиниці за семантичним значенням, ми можемо зробити висновок щодо їх класифікації. Вони відносяться до підкласу «термінів на позначення систем та їх складових» класу «медичних термінів на позначення будови організму» є великим. До цього підкласу ми можемо віднести не лише назви систем організмів, а й їх складові, які є частиною будови організму.

4.2.3 Терміни на позначення рідин та виділень. Будова організмів складна і має багато окремих частин або компонентів, з яких складається повноцінний організм. Тому не дивно, що під час дослідження термінів медичної сфери і спроби їх класифікації додається велика кількість класів і підкласів.

Важливою частиною будови організму є не тільки частини тіла, органи або системи, а й рідини та виділення. Так, частиною будови репродуктивної системи є виділення сім'яної рідини, тощо. Частиною дихальної системи є легенева рідина, а частиною травної системи – слина, шлунковий сік, тощо. Вважаємо за доцільне зазначити, що будова організму комплексна і всі органи, системи, пов'язані між собою. А тому, не дивно, що деякі терміни можуть бути частиною декількох підкласів.

Як ми зазначали раніше, організми мають складну будову, рідина – є її невід'ємною частиною. Кожну рідина для її ідентифікації слід номінувати, а отже існують терміни, які використовуються у медичній сфері на позначення назв рідин і виділень.

Серед таких термінів ми виділяємо:

血液 (けつえき/кецуеки) кров;

血漿 (けっしょう/кешшьо:) плазма;

血小板強化血漿 (けっしょうばんきょうかけっしょう/кешшьо:бан кьо:ка кешшьо:)

плазма збагачена тромбоцитами;

細胞外液 (さいぼうがいえき/сайбо: гайеки) позаклітинна рідина;

脳脊髄液 (のうせきずいえき/но:секізуейеки) спинномозкова рідина;

リンパ液 (リンパえき/рінпаеки) лімфа;

胃酸 (いさん/ісан) шлунковий сік;

精液 (せいえき/сейеки) сім'яна рідина;

唾液 (だえき/даеки) слина;

汗 (あせ/асе) піт;

耳あか (みみあか/міміака) вушна сірка;

初乳 (しよにゅう/шьоню:) молозиво.

За семантичним значенням подані вище терміни схожі, адже вони використовуються на позначення рідин або виділень, які є частиною будови

організму живих істот. Зважаючи на цю інформацію, ми класифікуємо їх у клас «медичних термінів на позначення будови організму», об'єднуючи у підклас «терміни на позначення рідин і виділень».

4.2.4 Терміни на позначення структур. Будова живих організмів складається з систем, органів частин тіла, однак, говорячи про такі організми як бактерії, бактерії, грибки, ембріони, то вони мають свої структури. Для позначення таких структур використовуються окремі термінологічні одиниці медичної сфери. Проаналізуймо їх приклади.

Серед прикладів ми виділяємо:

受精卵 (じゅせいらん/джюсейран) запліднене яйце; 神経管 (しんけいかん/шінкейкан) нервова трубка; 胎児 (たいじ/тайджі) плід; 胎児心臓 (たいじしんぞう/тайджішінзо:) серце плода; 臍帯 (さいたい/сайтай) пуповина; 胎盤 (たいばん/тайбан) плацента; 羊膜 (ようまく/йо:маку) плодовий міхур.

Проаналізувавши і дослідивши семантичне значення поданих вище прикладів, ми можемо зробити висновок, що вони є частиною структури ембріона, японською мовою термін звучить як 胚構造 (はいこうぞう/хайко:зо:). Отже, такі терміни є частиною підкласу «терміни на позначення структур».

菌根 (きんね/кінне) мікориза (тобто співжиття грибків); 真菌の莢膜 (しんきんのきょうまく/шінкіннокьо:маку) грибкова оболонка; 真菌の染色体 (しんきんのせんしょくたい/шінкінносеншьокутай) грибкова хромосома.

Дослідивши і проаналізувавши значення запропонованих термінів, можна зробити висновок, що вони використовуються на позначення структури грибків, тобто 真菌構造 (しんきんこうぞう/шінкінко:зо:). Отже, вони є термінами на позначення структур організмів, а тому є частиною цього підкласу.

ビリオン (бірїон) віріон (повноцінна, інфекційна частинка вірусу).

Поданий термін за семантичним значенням збігається з попередніми, і відноситься до структури вірусів, тобто ウイルス構造 (ウイルスこうぞう/уїрусуко:зо:).

Отже, дослідивши наведені вище терміни, ми можемо зробити висновок, що є окремий підклас «терміни на позначення структур», який є частиною великого класу «медичних термінів на позначення будови організмів».

Проаналізувавши термінологічні одиниці наведені у цьому класі, ми можемо зробити висновок, що виведений клас є доволі об'ємним, до нього входить велика кількість термінів на позначення будов різних організмів. З 220 відібраних термінів, 72 терміни відносяться до класу «медичних термінів на позначення будови організмів» за своїм семантичним значенням, що становить 33% від загальної кількості.

До пропонованого класу входять окремі підкласи термінів, які позначають частини тіла і органи, системи і їх складові, рідини і виділення, структуру. Оскільки будова організму є комплексною, деякі терміни можуть відноситися одразу до декількох підкласів за своїм семантичним значенням, що було характерним для класу «медичних термінів на позначення захворювань».

Як і в попередньому класі, підрахунок за кожним окремим підкласом вважаємо недоцільним.

4.3 Медичні терміни на позначення хімічних речовин і ліків

Слід зауважити, що до медичної термінології відносяться не лише назви захворювань, будови організмів, тощо, а й хімічні речовини, сполуки і препарати, які допомагають лікувати хвороби, підтримувати функціональність організму. Аналіз їх за семантичним значенням є важливим для нашого дослідження.

Отже, вкрай важливим класом медичної термінології, японської мови зокрема – є терміни, які використовуються на позначення хімічних речовин і ліків, який потребує об'єднання термінів у підкласи з погляду на їх семантичне значення.

4.3.1 Терміни на позначення хімічних речовин, сполук і матеріалів.

Медицина тісно пов'язана з хімією, тому знання хімічних речовин, сполук, матеріалів – є важливим для лікарів. Крім того, це важливо також під час вивчення медичного

термінологічного складу будь-якої мови. Може бути таке, що такі терміни можуть зустрітися Вам під час візиту до лікаря в країні, мову якої Ви вивчаєте.

Дослідження медичних термінів японської сучасної мови за семантичним значенням показало, що існують терміни, які використовуються з метою позначення хімічних речовин і сполук у медичній сфері. Отже, їх слід об'єднати в окремий підклас, великого класу «Медичних термінів на позначення хімічних речовин і ліків».

Прикладами таких термінів ми вважаємо:

硫化水素 (りゅうかすいそ/рю:касуйсо) сірководень;

ポリ塩化ビフェニル (ポリえんかビフェニル/порієнкабіфеніру) поліхлорований біфеніл;

ポリクロロ (порікуроро) поліхлор;

二酸化炭素 (にさんかたんそ/нісанкатансо) вуглекислий газ;

笑気 (しょうき/шьокі) монооксид азоту або оксид азоту;

酵素 (こうそ/ко:со) ферменти;

ホルモン (хорумон) гормони;

エストロゲン (есутороген) естроген;

卵胞ホルモン (らんほ/ホルモン/ранхо: хорумон) фолікулярний гормон;

プロゲステロン (пурогесутерон) прогестерон;

黄体ホルモン (おうたいホルモン/о:тай хорумон) лютеїнізуючий гармон;

高分子物質 (こうぶんしぶっしつ/ко:буншібушшіцу) полімерні речовини;

脂肪 (しぼう/шібо:) / 脂質 (ししつ/шішіцу) ліпіди.

Однак, під час аналізу ми помітили, що більшість хімічних речовин, як і сполук в японському медичному довіднику передаються англійською мовою, тобто загальноприйнятими назвами. Можливо це пов'язано з тим, що при передачі назв літерами катакани або ієрогліфами, можна зіткнутися з проблемою нерозуміння термінів. Адже під час запису іншомовних слів катаканою помітно видозмінюється слово, яке в результаті відрізняється від оригіналу.

Однак, не зважаючи на це, всі терміни семантичне значення яких є назви хімічних речовин ми відносимо до підкласу «терміни на позначення хімічних речовин, сполук і матеріалів».

Серед матеріалів ми виділяємо такі терміни:

根管洗淨剤 (こんかんせんじょうざい/конкансенджьо:зай) засіб для очищення кореневих каналів;

歯科材料 (しかざいりょう/шіказайрьо:) стоматологічні матеріали;

エポキシ樹脂 (エポキシじゆし/епокішіджюші) епоксидна смола;

骨セメント (ほねセメント/хонесементо) кістковий цемент.

За семантичним значенням подані вище приклади термінів є назвами хімічних матеріалів. Отже, вони також є частиною підкласу «термінів на позначення хімічних речовин, сполук і матеріалів».

4.3.2 Терміни на позначення ліків. Ліки та препарати – є невід’ємною частиною процесу лікування. Ми використовуємо як ліки для покращення стану здоров’я, вітаміни, тощо. Отже, недивно, що серед класифікації медичних термінів за семантичним значенням відокремлюється окремий підклас «термінів на позначення ліків».

Під час дослідження і аналізу медичних термінологічних одиниць за семантичним значенням, ми помітили низку термінів на позначення назв ліків. Отже, серед класу «медичних термінів на позначення хімічних речовин і ліків», окремим класом ми виділяємо «терміни на позначення ліків».

Серед прикладів ми виділяємо:

イブプロフェン (ібупурофен) ібупрофен;

アービタックス注射液 (а:бітаккусучюшя:екі) ербітукс ін’екції;

イオウ・カンフルローション「東豊」 (イオウ・カンフルローション「ひがしゆたか」 /іау канфуруро:шьон «хігаші ютака») сіркокамфорний лосьйон «Хігаші Ютака»;

ビタミンC注「フソー」 (ビタミンCちゅう「フソー」 /бітамін ші: чю: «Фусо») ін’екції вітаміну С «Фусо»

経口避妊薬 (けいこうひにんやく/кейко: хініняку) оральні контрацептиви.

Отже, проаналізувавши подані вище термінологічні одиниці за семантичним значенням, ми можемо об’єднати їх у підклас «терміни на позначення ліків». Якщо вдаватися до більш детальної класифікації, то до цього підкласу можна також

віднести функції, які виконують ліки, їх побічні ефекти, симптоми, які вони зменшують або усувають.

Дослідивши термінологічні, наведені у поданому класі, можемо зробити висновок, що більшість хімічних сполук, речовин в японській медичній сфері передаються засобами англійської мови. Ми вважаємо це пов'язано з помітною зміною назви, під час записування її засобами японської мови, що може викликати непорозуміння. Існує також окремий підклас «термінів на позначення ліків», в який ми об'єднали назви препаратів. Однак, у подальших дослідженнях, його можна розширити, додавши функції, побічні ефекти, які викликають препарати та симптоми, котрі вони зменшують. Можемо зробити висновок, що з 220 відібраних термінів, 24 за своїм семантичним значенням відносяться до класу «Медичні терміни хімічних речовин і ліків», що становить близько 11% від загальної кількості.

4.4 Медичні терміни пов'язані з медичними закладами

Медичні заклади – заклади в яких найбільш поширене використання медичної термінології. Люди звертаються з проблемами, симптомами, захворюваннями або з метою щорічного огляду. Лікарі у свою чергу допомагають їм одужати, позбутися симптом або консультують з питань покращення загального стану. Отже, ми вважаємо за доцільне, виокремити окремий клас медичних термінів японської мови, в якому проаналізуємо і наведемо приклади термінологічних одиниць, пов'язаних з медичним закладами, лікуванням, тощо.

Ми маємо на меті проаналізувати і дослідити терміни за їх семантичним значенням, об'єднати їх в окремі підкласи. Оскільки ми вважаємо, що зазначений клас є доволі об'ємним, і може налічувати велику кількість термінів, ми виділимо декілька більш конкретних підкласів, як робили це в попередніх прикладах.

4.4.1 Терміни на позначення спеціалістів. Основою медичних закладів беззаперечно є її лікарі. Ми вважаємо, що назви лікарів-спеціалістів, медсестр, всіх пов'язаних з медичною справою є окремим підкласом медичних термінів пов'язаних

з медичними закладами. Під час дослідження ми проаналізували терміни за семантичним значенням. Ми вирішили об'єднати їх в окремий підклас, оскільки ці термінологічні одиниці схожі між собою, вони використовуються задля назв спеціалістів.

Серед прикладів ми виділяємо:

言語聴覚士 (げんごちょうかくし/генгочьо:какуші) логопед;

薬剤師 (やくざいし/якузайші) фармацевт;

救急救命士 (きゅうきゅうきゅうめいし/кю:кю:кю:мейші) фельдшер;

看護師 (かんごし/кангоші) медсестра;

理学療法士 (りがくりょうほうし/рігакурью:хо:ші) фізіотерапевт;

視能訓練士 (しのうくんれんし/шіно:кунренші) ортопист;

栄養士 (えいようし/еййо:ші) дієтолог;

精神保健福祉士 (せいしんほけんふくしし/сейшінхокенфукушіші) соцпрацівник з питань психічного здоров'я;

歯科衛生士 (しかえいせいし/шікаейсейші) стоматолог-гігієніст.

Отже, подані вище терміни – є назвами спеціалістів, які працюють у медичних закладах. З погляду на їх семантичне значення, ми виносимо їх в окремий підклас «термінів на позначення спеціалістів».

4.4.2 Терміни на позначення досліджень та обладнання. Важливою складовою медичного процесу є лікування. Лікарі використовують різні підходи, методи досліджень, тощо. З метою кращого діагностування хворого використовуються різного типу і функціоналу обладнання.

Під час аналізу медичної термінології ми помітили наявність термінів на позначення обладнання та досліджень, які проводяться з їх допомогою. Ми вирішили об'єднати їх в окремий підклас, спираючись на їх семантичну ознаку.

Серед прикладів ми виділяємо:

1) コンピュータ診断 (コンピュータしんだん/конпю:ташіндан) комп'ютерна діагностика;

- 2) 放射性核種画像 (ほうしゃせいかくしゅがぞう /хо:шясейкакушю газо) радіонуклідна візуалізація;
- 3) コンピュータ X 線画像解析 (コンピュータエクスせんがぞうかいせき/конпю:та екусусен газо: кайсеки) комп'ютерний аналіз рентген зображення;
- 4) 放射線コンピュータ断層撮影 (ほうしゃせんコンピュータだんそうさつえい /хо:шясен конпю:та дансо:сацуей) променева комп'ютерна томографія;
- 5) 遺伝子キャリアスクリーニング (いでんしキャリアスクリーニング/іденшікяріа сукурінінгу) скринінг генетичного носія;

Наведені вище терміни за семантичним значенням відносяться до термінологічних одиниць, які позначають способи досліджень. Отже, спираючись на подібність семантичного значення, ми відносимо їх до підкласу «термінів на позначення досліджень та обладнання».

Говорячи про обладнання, ми виділяємо наступні приклади:

- 1) X 線 CT スキャナー (エクスせんシーチースキャナー/екусусен ші:ті: сукаяна:) рентгенівський томограф;
- 2) 温度計 (おんどけい/ондокей) термометр;
- 3) 心臓カテーテル (しんぞうカテーテル/шінзо: кате:теру) серцевий катетер;
- 4) 石膏包帯 (せっこうほうたい/секко: хотай) бинт для гіпсування;
- 5) 外科用タンポン (げかようタンポン/гекайо: танпон) хірургічний тампон;
- 6) 整形外科用機器 (せいけいげかようきき/сейкейгекайо: кікі) ортопедичне обладнання.

Проаналізувавши і дослідивши семантичне значення наведених вище термінів, можемо зробити висновок, що їх об'єднує той факт, що вони використовуються на позначення медичних обладнань і засобів. Всі вони є невід'ємною частиною медичних закладів.

Отже, ми дослідили наведені вище приклади і об'єднали їх в один підклас, спираючись на їх семантичне значення. Вони є частиною класу «медичних термінів пов'язаних з медичними закладами» і відносяться до підкласу «термінів на позначення досліджень та обладнання», оскільки використовуються у значень

обладнань, які застосовують під час медичних досліджень. Саме через цей семантичний зв'язок ми об'єднали їх в один підклас.

4.4.3 Терміни на позначення відділень. Як і будь які організації, медичні заклади також мають свою структуру, вони поділяються на відділення, котрі займаються окремими видами досліджень, лікуванням захворювань. Отже, ми вважаємо за доцільне об'єднати такі медичні терміни в один підклас, зважаючи на подібність їх семантичного значення.

Прикладами таких термінів можуть бути:

小児科 (しょうにか/шьо:нінка) педіатричне відділення;

外科 (げか/гека) хірургічне відділення;

整形外科 (せいけいげか/сейкейгека) ортопедичне відділення;

眼科 (がんか/ганка) офтальмологічне відділення;

耳鼻咽喉科 (じびいんこうかがく/джібіінко:кагаку) отоларингологічне відділення;

泌尿器科 (ひにょうきか/хіньо:кіка) урологічне відділення;

皮膚科 (ひふか/хіфука) дерматологічне відділення;

放射線科 (ほうしゃせんか/хо:шясенка) радіологічне відділення;

脳神経外科 (のうしんけいげかがく/но:шінкейгекагаку) нейрохірургічне відділення;

婦人科 (ふじんか/фуджінка) гінекологічне відділення;

救急科 (きゅうきゅうか/кю:кю:ка) відділення невідкладної допомоги;

精神科 (せいしんか/сейшінка) психіатричне відділення;

麻酔科 (ますいか/мазуйка) анестезіологічне відділення;

呼吸器科 (こきゅうきか/кокю:кіка) респіраторне відділення.

Дослідивши семантичне значення поданих вище термінів, можемо зробити висновок, що вони споріднені. Отже, зважаючи на це, ми об'єднали їх в один підклас. До зазначеного класу може також відноситися окрема фахова термінологічна лексика, якою користуються спеціалісти окремих відділень.

4.4.4 Терміни на позначення симптомів. Часто причиною звернення пацієнтів до лікарів є симптоми, викликані різного роду захворюваннями. Отже, під час звернення у медичний заклад ми використовуємо медичні терміни на позначення симптомів, щоб описати проблему, яку треба усунути.

Дослідивши терміни, ми виділили окремі приклади, які за семантичним значенням використовуються на позначення симптомів. Ми вирішили об'єднати їх у підклас «термінів на позначення симптомів», який є частиною класу «медичні терміни пов'язані з медичними закладами».

Серед прикладів ми виділяємо:

咳 (せき/секі) кашель;

倦怠感 (けんたいかん/фуджінка) втома;

関節の痛み (かんせつのいたみ/кансецу но ітамі) біль у суглобах;

筋肉痛 (きんにくつう/кіннікуцу:) біль у м'язах;

呼吸困難 (こきゅうこんなん/кокю:коннан) задишка

胸痛 (きょうつう/кьо:цу:) біль у грудях;

嗅覚障害 (きゅうかくしょうがい/кю:какушьо:гай) порушення нюху;

味覚障害 (みかくしょうがい/мікакушьо:гай) порушення смаків;

記憶障害 (きおくしょうがい/кіокушьо:гай) порушення пам'яті;

集中力の低下 (しゅうちゅうりょくのていか/шю:чю:рюку но тейка) зниження концентрації;

動悸 (どうき/до:кі) серцебиття;

不眠症 (ふみんしょう/фуміншьо:) безсоння;

頭痛 (ずつう/зуцу:) головний біль;

下痢 (げり/гері) діарея;

腹痛 (ふくつう/фукуцу:) біль у животі.

Дослідивши подані вище терміни за семантичним значенням, ми вирішили об'єднати їх в один підклас, так як вони мають спільне значення – позначають симптоми.

Отже, ми дослідили і проаналізували медичні терміни японської сучасної мови, об'єднали в клас «медичні терміни пов'язані з медичними закладами», оскільки за

семантичним значенням вони подібні. Зважаючи на їх семантичне значення, у нашій класифікації ми виділили наступні підкласи: «терміни на позначення спеціалістів», підклас «терміни на позначення досліджень та обладнань», підклас «терміни на позначення відділень», підклас «терміни на позначення симптомів». З 220 термінів, 65 за своїм семантичним значенням відносять до класу «Медичних термінів пов'язаних з медичними закладами», що становить близько 29% від загальної кількості термінів.

Висновки до Розділу 4

У цьому практичному розділі було досліджено та проаналізовано медичні термінологічні одиниці сучасної японської мови за семантичним аспектом. Ми зробили спробу класифікації термінів медичної сфери за їх семантичним значенням. Зроблено кількісні підрахунки кожного класу.

Нами було виділено чотири великих класи: «медичні терміни на позначення захворювань», «медичні терміни на позначення будови організмів», «медичні терміни на позначення хімічних речовин і ліків», «медичні терміни пов'язані з медичними закладами». Дослідження показало, що кожен з класів може поділятися на підкласи.

У класі «медичні терміни на позначення захворювань» ми змогли виділити чотири підкласи, серед яких терміни на позначення захворювань: «за походженням», «за локалізацією», «за статтю», «за характером». З 220 термінів, 59 (27%) за своїм семантичним значенням відносяться до класу «Медичні терміни на позначення захворювань».

У класі «медичні терміни на позначення будови організмів» також виділили чотири підкласи, серед яких терміни на позначення: «частин тіла та органів», «систем і їх складових», «рідин та відділень», «структур». З 220 термінів, 72 (33%) за своїм семантичним значенням відносяться до класу «Медичні терміни на позначення будови організмів», він є найбільшим класом.

У класі «Медичні терміни на позначення хімічних речовин і ліків» ми виділили всього два підкласи, серед яких терміни на позначення: «хімічних речовин, сполук і

матеріалів», «ліків». Під час дослідження термінів, що використовуються для найменування хімічних речовин, сполук ми помітили, що більшість термінологічних одиниць записується засобами англійської мови. Ми зробили припущення, що це пов'язано з тим, що під час передачі іншомовних слів засобами японської мови слова помітно видозмінюються. Це може викликати нерозуміння та створити проблеми. З 220 термінів, 24 (11%) за своїм семантичним значенням відносяться до класу «Медичні терміни на позначення хімічних речовин і ліків»

Останній клас «Медичні терміни пов'язані з медичними закладами» за нашою класифікацією складається з чотирьох підкласів. Серед яких терміни на позначення: «спеціалістів», «досліджень та обладнання», «відділень», «симптомів». З 220 термінів, 65 (29%) за своїм семантичним значенням відносяться до класу «Медичні терміни пов'язані з медичними закладами».

Отже, за семантичним аспектом медичні терміни можуть класифікуватися на окремі класи та підкласи. Вони можуть мати ще більш детальну класифікацію. Деякі терміни можуть відноситися одразу до декількох підкласів за своїм семантичним значенням, тому за кожним підкласом кількісних підрахунків ми не здійснювали.

ВИСНОВКИ

У нашому дослідженні ми здійснили комплексний аналіз японських медичних термінів і зробили спробу класифікувати їх за структурним і семантичним аспектами, а також вивели кількісні підрахунки кожного класу з метою визначення найпоширеніших структур медичних термінів та способів їх утворення. Ми визначили особливості формування японських медичних термінів та здійснили опис найпопулярніших словотвірних моделей та їх утворення.

Як було зазначено на початку нашого дослідження, медична термінологія є невід'ємною частиною життя суспільства. Знання окремих термінів медичної сфери є важливим не лише для фахівців та спеціалістів, а й для звичайного населення. Оскільки, хворіючи, люди нерідко звертаються до лікарень, де спеціалісти ставлять їм діагнози, призначають методи лікування тощо. Важливо знати базові терміни медичної сфери. Крім того, це важливо і для майбутніх фахівців з перекладу або філологів, адже використовувати медичні терміни доведеться не тільки під час перекладу медичних текстів, а й у звичайному житті, під час розмов з носіями мови, замовниками, тощо. Отже, ми дотримуємося думки, що медична термінологія є важливим компонентом вивчення мов, а поглиблення знань з термінології для філологів можливо здійснити шляхом дослідження структурно-семантичних особливостей термінологічних одиниць. Слід зауважити, що термінологія – нова, недостатньо структурована наука, а процес перекладу саме медичних термінів має свої особливості та нерідко викликає труднощі у фахівців. Саме цими факторами зумовлена актуальність проведеного нами дослідження.

Об'єктом нашого дослідження була медична термінологія, а предметом – структурно-семантична характеристика медичних термінів. Мета нашого дослідження полягала у визначенні структурно-семантичних особливостей медичної термінології японської мови на конкретних прикладах. Ми досягли поставленої мети шляхом вирішення низки конкретних завдань.

У теоретичному розділі нашого дослідження ми порівняли запропоновані авторитетними дослідниками поняття «терміна» і «термінології» в сучасній

лінгвістиці. У результаті ми уточнили поняття «терміна», запропонувавши власне визначення. На нашу думку, термін – це слово або словосполучення, основною функцією якого є номінація спеціальних наукових та професійних понять, кожне з яких має власну дефініцію (визначення) та є елементом якоїсь терміносистеми. У свою чергу, поняття «термінологія» ми розглядали як сукупність впорядкованих спеціальних лексичних одиниць, що використовуються фахівцями різних галузей на позначення певних наукових та професійних понять. Ми проаналізували вимоги до термінів, серед найсуттєвіших виявилися однозначність, наявність чіткої дефініції, системність і стислість. Нами було проаналізовано класифікації термінів за структурним аспектом та галуззю. Під час практичного дослідження ми послуговувалися класифікацією за структурним аспектом. У теоретичному розділі ми уточнили особливості перекладу медичної термінології, серед яких ми виділили використання вузько спрямованих термінів, появу нових термінів, у зв'язку з чим виникає проблема адекватного перекладу, а також лікарський почерк та переклад аббревіатур. Також ми уточнила проблеми, які виникають під час перекладу медичних термінів і текстів з ними, серед яких: брак лексичних джерел, термінологічна неоднорідність, викривлена мовна норма (відсутність фахової стандартизації), а також практика перекладу.

У практичному розділі, спираючись на класифікацію авторитетних дослідників, ми надали можливі класифікації термінів за структурним та семантичним критеріями, адаптувавши їх під медичні терміни сучасної японської мови. Матеріалом дослідження слугували 220 медичних термінів, дібраних методом суцільної вибірки зі «Словника загальноновживаних у медичній практиці термінів» («医療現場でよく使われている用語集»), а також узятих зі списку тезауруса медичних термінів 9-го видання Центрального видавничого товариства «Медичний журнал», онлайн-сайту «くすりのしおり», розробленого Асоціацією правильного використання ліків (<https://www.rad-ar.or.jp/siori/>), японські медичні онлайн-ресурси.

Згідно з нашою класифікацією медичні терміни японської мови за структурним критерієм поділяються на: 1) прості; 2) складні, утворені морфологічним способом термінотворення; 3) складні, утворені синтаксичним способом термінотворення.

Дослідження показало, що найпоширенішими є складні медичні терміни, утворені морфологічним способом, їх налічується 160 термінів з 220 дібраних, що складає 73% від усієї кількості термінів. Наступними йдуть – прості медичні терміни за структурою, яких налічується 44 з 220 дібраних прикладів, це 20% від всієї кількості. Найменш поширена структура – складні, утворені синтаксичним способом. Їх 16 з 220 термінів, це становить всього 7.

Складні, утворені морфологічним способом терміни за структурою, ми класифікували за такими групами: 1) коренескладання – 58 (26%) термінів; 2) афіксація – 63 (29%) термінів; 3) основокладання – 28 (13%) термінів; 4) аббревіація – 11 (5%) термінів. Під час дослідження ми виявили, медичних термінів, утворених за допомогою афіксації, а саме 63 (29%) термінів. Далі йде коренескладання, основокладання і аббревіація. Слід зауважити, що за структурою основокладання японські медичні терміни утворюються здебільшого за допомогою мішаного складання основ, а терміни за допомогою складання основ японського походження (ваго), зустрічаються зрідка. Зазвичай за структурою вони утворені за допомогою основокладання, а саме «гайрайго + канго», «канго + гайрайго», «ваго + канго». Терміни за структурою утворені за допомогою аббревіації зазвичай походять від англійської і записуються латиницею, а також є аббревіативні скорочення записані катаканною, однак така аббревіація є видозміненою, і відрізняється від повної назви терміна. Також є група аббревіативних скорочень, які є скороченими назвами повних термінів. Щодо складних термінів, утворених синтаксичним способом термінотворення їх всього 16 з 220 дібраних термінів, це 7% від всієї кількості. Ми виділили терміни утворені за допомогою сурядного і підрядного зв'язку. Продуктивнішим виявився підрядний зв'язок – 12 (5%) термінів. Складні, утворені синтаксичним способом з сурядним зв'язком – 4 (2%) термінів з 220 дібраних.

Ми також класифікували японські медичні терміни, спираючись на їх семантичне значення. Проаналізувавши японські медичні терміни, ми навели чотири великих класи медичних термінів, серед яких «медичні терміни на позначення захворювань», «медичні терміни на позначення будови організмів», «медичні терміни

на позначення хімічних речовин і ліків», «медичні терміни пов'язані з медичними закладами». У кожному класі ми виділили декілька підкласів.

У результаті, найбільшим виявився клас «Медичні терміни на позначення будови організмів», який налічує 72 терміни з 220 дібраних (це 33%). Містить чотири підкласи, серед яких терміни на позначення: «частин тіла та органів», «систем і їх складових», «рідин та виділень», «структур».

Наступний менший клас «Медичні терміни пов'язані з медичними закладами», налічує 65 термінів з 220 дібраних (це 29%). Містить чотири підкласи, серед яких терміни на позначення: «спеціалістів», «досліджень та обладнання», «відділень», «симптомів».

Наступний, менший клас «Медичні терміни на позначення захворювань», налічує 59 термінів з 220 дібраних (це 27%). Містить чотири підкласи, серед яких терміни на позначення: «за походженням», «за локалізацією», «за статтю», «за характером».

Найменший клас – «Медичні терміни на позначення хімічних речовин і ліків», налічує 24 терміни з 220 дібраних (це 11%). Містить два підкласи, серед яких терміни на позначення: «хімічних речовин, сполук і матеріалів», «ліків».

Оскільки деякі терміни можуть відноситися одразу до декількох підкласів за своїм семантичним значенням, кількісних підрахунків за кожним підкласом ми не здійснювали.

У ході дослідження ми зробили декілька висновків: кожен з підкласів може ділитися на додаткові підгрупи, однак це тема більш детальної класифікації; деякі терміни можуть відноситися одразу до декількох підкласів за своїм семантичним значенням; більшість термінологічних одиниць для найменування хімічних речовин записується засобами англійської мови, ми припускаємо, що це пов'язано з помітною видозміною іншомовних слів під час передачі їх засобами японської мови.

Під час нашого дослідження ми послуговувалися загальнолінгвістичними методами, серед яких метод суцільної вибірки, зіставний та структурний методи з елементами компонентного аналізу, описовий, термінологічний – словотвірний аналіз, кількісні підрахунки з елементами статистичного методу.

Ми рекомендуємо практично застосовувати результати дослідження під час проведення лінгвістичних курсів, зокрема з японського термінознавства, історії японської мови, лексикології або під час лекцій з галузевої термінології. Результати дослідження також можуть бути використані під час написання спеціальних курсів, навчальних програм з перекладознавства. Крім того, результати нашого дослідження можуть бути практично застосовані під час складання словників медичних термінів японської мови, а також як теоретична база.

Перспективи та напрями подальших досліджень обраної теми полягають у дослідженні більшої кількості медичних термінів. Ми також плануємо здійснити спробу більш детальної класифікації. Як ми зазначали у висновках нашого дослідження, кожен з виділених нами класів і підкласів може мати в собі більш вузько спрямовані підгрупи. Отже, ми вважаємо за доцільне дослідити більшу кількість медичних термінів сучасної японської мови з метою більш детальної їх класифікації за структурним і семантичним аспектами.

要約

1. はじめに

本研究のテーマは「現代日本語における医療用語：構造的および意味的な側面」である。現代社会においては、医療用語は人々の生活に非常に大きな影響を与えている。医療は生活の最も重要な部分だと考えられている。また、日常生活で医療用語が多く使われ、未経験の方など始めは戸惑う事も少なくない。医療の用語がわかるために、構造的および意味的な側面が必要だと考えられている。それがどのように分けるのかを課題としたい。

本研究の目的は、医療用語の特徴を調査分析し、その用語の構造的および意味的な分類を発見することである。本研究では用語の定義の歴史を概観し、用語に向ける要件を詳細に分析し、言語学的観点から説明し、その構造的および意味的な分類をしていく。それから、各部類に属する用語の数を数えて、用語の最も生産的な作成の方法を決定していく。医療用語の意味的な特徴の部類を詳細に分析し、最も一般的な意味を決定していく。

2. 最後に

医療用語は日常生活でどうやって使うか、さらに構造的および意味的な側面によると分けるのか。以上のような問題提起から本稿では医療用語分析という枠組みにおいて、日本の医療用語の特徴を解説すると共に、日本における医療用語の構造的および意味的な分類を明らかにすることを旨とした。以上の例を見ると、起源や、構造や、意味などによって違う用語が多いことがわかる。

例えば、外来語、漢語、和語の用語がある。いろいろな言語から来た用語である。私たちは構造的および意味的な側面から現代日本語の医療用語を分けていた。構造的な側面を話すと、簡単な医療用語、形態学的に形成された複雑な医療用語、構文的に形成された複雑な医療用語という用語と言える。意味的な側面を話すと、病気の医療用語や、生物の構造の医療用語や、化学元素および医薬品の医療用語や、医療施設に関する医療用語などである。

これまでの分析結果として、以下のことが明らかになった。

1. 用語学は新しく、十分に構造化されていない。
2. 構造的な分類といえば、形態学的に形成された複雑な医療用語、構文的に形成された複雑な医療用語という用語が非常に多い。この研究では、最も一般的なものは形態学的に形成された複雑な医療用語である。選択された 220 の用語で、160 の用語が形態学的に形成された複雑な医療用語。これは 73% である。次は、簡単な医学用語である。選択された 220 の用語で、44 の用語が簡単な医学用語である。これは 20% である。最も一般的ではない構文的に形成された複雑な医療用語という用語である。選択され

た 220 の用語で、16 の用語は構文的に形成された複雑な医療用語。つまり、7% しかない。

3. 形態学的に形成された複雑な医療用語を、その構造に従って次の部類に分類した。1) 語根を加えた構造 - 58 (26%) の用語。2) 接尾語および接頭語を加えた構造 - 63 (29%) 用語; 3) 単語の基本を加えた構造 - 28 (13%) 用語; 4) 略語 - 11 (5%) 用語。最も一般的な構造は接尾語および接頭語を加えるという構造である。
4. 構文的に形成された複雑な医療用語を、その構造に従って次の部類に分類した。従属接続詞を含む用語 - 12 (5%) 用語である。共通接続詞を含む用語 - 4 (2%) 用語
5. 意味的な分類といえば、医療用語の中で外来語、漢語、和語の用語が多い。それから、日本語の医学用語を分析して、医学用語を意味的な側面によると分けた。私たちの分類は「病気の医学用語」— 選択された 220 の用語のうち 59 の用語 (これは 27%) ; 「生物の構造の医学用語」 選択された 220 の用語のうち 72 の用語 (これは 33%) ; 「化学物質および医薬品の医学用語」 — 選択された 220 用語のうち 24 の用語 (これは 11%) ; 「病院に関する医学用語」 — 選択された 220 の用語のうち 65 用語 (これは 29%)。一番大きい部類のは「生物の構造の医学用語」という部類である。
6. 各部類で、いくつかの部門を特定した。「病気の医学用語」においては、意味的な側面から分析すると、「起源による」、「病気の局在による」、「性別による」、「病気の性質による」という指定用語を含む 4 つのサブクラスが含まれます。という 4 つの部門が含まれた。「生物の構造の医学用語」においては、「本体部と臓器」、「体系とその構成要素」、「体液と分泌物」、「構造」という 4 つの部門が含まれた。「化学物質および医薬品の医学用語」においては、「化学物質、化合物および材料」、「医薬品」という 2 つの部門が含まれた。「病院に関する医学用語」においては、「専門医」、「研究と設備」、「分科」、「症状」という 4 つの部門が含まれた。
7. 複数の部門に属する用語もある。ですから、各部門の用語を計算しなかった。

今後の課題としては、日本の医療用語の構造的および意味的な分類をウクライナの医療用語の分類と比較し、さらに新たな視点からの分析を追加する可能性を検討することが必要であると考えている。今回の分類についてもっと深めることも必要である。分類の内容を拡張してみる必要があると考えている。それから、構造的および意味的な側面からもっとたくさん用語の例を調べて、分析すると考えている。

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Аністратенко, Л. С. (2017). *Японська літературознавча термінологія: структурно-семантичні та текстуально-дискурсивні виміри*. (Дис. канд. філол. наук). Київський Національний Університет імені Тараса Шевченка, Київ.
 2. Арешенков, Ю. О. (2006). *Основи лінгвістичних досліджень: Матеріали до спецкурсу для студентів філологічних спеціальностей*. Кривий ріг: КрДПУ.
 3. Білодід, І. К. (Ред.). (1978). *Словник української мови: в 11 томах (Т.1-11)*. Київ: Наукова думка.
 4. Білозерська, Л. П., Возненко, Н. В., Радецька, С. В. (2010). *Термінологія та переклад*. Вінниця: Нова Книга.
 5. Білозерська, Л. П., Возненко, Н. В., Радецька, С. В. (2010). *Термінологія і переклад: Навчальний посібник для студентів філологічного напрямку підготовки*. Вінниця: Нова книга.
 6. Бойко, І. І. (2015). Структурні моделі багатокомпонентних термінів-словосполучень у косметології. *Науковий вісник ДДПУ ім. І. Франка*, 3, 47-53.
 7. Бондаренко, І. П., Комарницька, Т. К. (2014). *Актуальні напрями і проблеми сучасної лінгвістики: Навч. посібник для студентів-сходознавців*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
 8. Боярова, Л. Г. (2008). Термінологічна лексика в загальномовному тлумачному словнику. *Лексикографічний бюлетень*, 17, 13–24.
 9. Габідуліна, А. Р., Колесніченко, О. Л. (2019). *Методологія сучасних медичних досліджень: Навчальний посібник*. Слов'янськ: Видавництво Б. І. Маторіна.
- Відновлено 3
http://forlan.org.ua:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/267/Методологія%20сучасних%20лінгвістичних%20досліджень_навчальний%20посібник.pdf?sequence=1&isAllowed=y
10. Гурєєва, Л. В. (2018). Стан та перспективи дослідження міжгалузевої термінології. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля*, 2 (16), 23-26.
 Відновлено з <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2018/2/5.pdf>

11. Д'яков, А. С., Кияк, Т. Р., Куделько, З. Б. (2000). *Основи термінотворення: Семантичний та соціолінгвістичний аспекти*. Київ: Видавничий дім «КМАcademia».
12. Денисова, С. П. (1996). *Типологія категорій лексичної семантики*. Київ: Видавництво Київського державного лінгвістичного університету.
13. Дмитрасевич, Р. Я. (2016). До питання про класифікацію англomовних термінів юридичної психології. *Науковий журнал*, 4, 55-60.
14. *Довідник захворювань* (2021). Відновлено з <https://doc.ua/ua/bolezn?alias=a>
15. Дудок, Р. І. (2017). Міжмовні процеси інтерференції в термінологічній системі англійської мови. *Термінологічний вісник*, 4, 129–135.
16. Ісаєва, О. С. (2021). Особливості перекладу спеціальної медичної лексики. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*, 47 (3), 120-123.
17. Казак, Ю. (2018). Поняття «термін» як лінгвістична проблема: Підходи до визначення та історія дослідження. *Філологічний часопис*, 1 (11), 50-55.
18. Каптуренко, О. В., Саплін, Ю. Ю. (2012). Визначення міжмовних термінологічних відповідників як чинник перекладу медичних текстів. *Держава та регіони*, 2, 80–85.
19. Квитко, И. С. (1976). *Термин в научном документе*. Львов: Вища школа.
20. Ковалик, І. І. (1980). Про систематизацію українських ономастичних термінів. *Українське мовознавство*, 8, 88–95.
21. Комарницька, Т. К. (2010). Структурні характеристики словотвірних моделей термінів (на матеріалі сучасної японської юридичної термінології). *Studia Linguistica*, 4, 379-384.
22. Комарницька, Т. К., Комісаров, К. Ю. (2012). *Сучасна японська літературна мова: теоретичний курс. Том 1*. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго.
23. Кочерган, М. П. (2001). *Вступ до мовознавства: Підручник для студентів філологічних спеціальностей вищих навчальних закладів*. Київ: Академія.
24. Кочерган, М. П. (2006). *Загальне мовознавство (2)*. Київ: Академія.
25. Кочерган, М. П. (2006). *Основи зіставного мовознавства*. Київ: Академвидав.

26. Кравець, К. П. (2017). *Лінгвокультурні характеристики рекламних повідомлень у сфері косметології (на матеріалі української і японської мов)*. (Дис. канд. філол. наук). Київський Національний Лінгвістичний Університет, Київ.
27. Крижанівська, А. В., Симоненко, Л. О., Панько Т. І. (1984). *Склад і структура термінологічної лексики української мови*. Київ: Наукова думка.
28. Лагутіна, А. В. (1980). Термін і загальноновживана мова. *Культура слова*, 18, 26-31.
29. Левченко, В. М., Перхач, Р.-Ю. Т. (2021). Медична термінологія як об'єкт лінгвістичного дослідження. *Молодий вчений*, 9 (97), 115-118. Відновлено з <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/2228/2212>
30. Лепеха, Т. В. (2000). *Лексико-семантичні та словотвірно-структурні особливості судово-медичної термінології*. (Дис. канд. філол. наук). Дніпропетровський Державний Університет, Дніпропетровськ.
31. Лотте, Д. С. (1971). *Краткие формы научно-технической терминологии*. Москва: Наука.
32. Марченко, В. С. (1980). Основні способи термінотворення: На матеріалі будівельної термінології. *Культура слова*, 18, 36-40.
33. Нікітіна, Ф. О. (1978). *Семантичні та словотворчі проблеми сучасної термінології: навчальний посібник*. Київ: Вища школа.
34. Овчаренко, В. М. (1968). *Структура і семантика науково-технічного терміна*. Харків: Видавництво Харківського університету.
35. Петрина, О. С. (2018). Методологічні засади дослідження англомовних та українських терміносистем банківської сфери. *Закарпатські філологічні студії*, 1(3), 174-179.
36. Пономарів, О. Д. (2000). *Стилістика сучасної української літературної мови*. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан.
37. Романова, О. О. (2011). Спеціальна лексика української мови як об'єкт лінгвістичного дослідження: Термін і номен. *Термінологічний вісник*, 1, 55-62.

38. Романова, О. О. (2013). Спеціальна лексика української мови як об'єкт лінгвістичного дослідження: Термін і професіоналізм. *Термінологічний вісник*, 2 (2), 42-47. Відновлено 3
<http://dspace.nbu.gov.ua/bitstream/handle/123456789/51286/07-Romanova.pdf?sequence=1>
39. Русанівський, В. М. (1988). *Структура лексичної і граматичної семантики*. Київ: Наукова думка.
40. Сайко, М. А. (2019). *Проблеми перекладу медичної термінології українською мовою*. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. Одеса: Міжнародний гуманітарний університет.
41. Селіванова, О. О. (2006). *Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія*. Полтава: Довкілля-К.
42. Симоненко, Л. О. (2001). Українська наукова термінологія: стан та перспективи розвитку. *Українська термінологія і сучасність: збірник наукових праць*, 4 (1), 3-8.
43. Стацюк, Р. В. (2016). Основні підходи до визначення поняття «термін» у сучасній лінгвістичній науці. *Науковий вісник ДДПУ імені І. Франка*, 2 (5), 112-116.
44. Томіленко, Л. М. (2015). *Термінологічна лексика в сучасній тлумачній лексикографії української літературної мови: Монографія*. Івано-Франківськ: Фоліант.
45. Туровська, Л. В. (2013). Галузеве термінознавство в Україні на початку ХХІ ст. *Дивослово*, 11, 38-43.
46. *Українська мова: Енциклопедія* (2004). (2). Київ: Видавництво «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана.
47. *Фармацевтична енциклопедія* (2022). Відновлено 3
<https://www.pharmencyclopedia.com.ua/article/14957/farmaceutichna-enciklopediya>
48. Фещенко, Ю. І., Голубовська, О. А., Гончаров, К. А., Дзюблик, О. Я., Дзюблик, Я. О., Дмитриченко, В. В.... Юдіна, Л. В. (2013). Госпітальна

- пневмонія у дорослих осіб: етіологія, патогенез, класифікація, діагностика, антибактеріальна терапія (проект клінічних настанов): Частина 1. *Український пульмонологічний журнал*, 2, 57-66.
49. Фурт, Д. В., Дмитрук, Л. А. (2020). *Термінологія: Навчальний посібник*. Кривий Ріг: ДонНУЕТ.
50. Шевчук, С. В., Клименко, І. В. (2011). *Українська мова за професійним спрямуванням*. Київ: Алерта.
51. Якимчук, Р. О. (2019). *Особливості перекладу медичної лексики українською мовою*, Тридцята всеукраїнська практично-пізнавальна інтернет конференція. Дніпро: НМ. Відновлено з <https://naukam.triada.in.ua/index.php/konferentsiji/61-tridtsyata-vseukrajinska-praktichno-piznavalna-internet-konferentsiya/754-osoblivosti-perekladu-medichnoji-leksiki-ukrajinskoyu-movoyu>
52. Chabner, D. E. (1996). *The Language of Medicine*. New York: W. B. Saunders Company.
53. Chomsky, N. (2001). *New Horizons in the Study of Language and Mind*. Cambridge: Cambridge university Press.
54. Crystal, D. (2018). *The Cambridge Encyclopaedia of Language*. Cambridge: Cambridge University Press.
55. Druganova, B. (2013). English Medical terminology - different ways of forming medical terms. *JHR*, 4 (7), 55-69.
56. Hamono, Sh. (1986). *The soundsystem of Japanese*. (Ph.D Thesis). University of Florida, Gainesville.
57. Ladefoged, P. (2003). *Phonetic Data Analysis. An Introduction to Fieldwork and Instrumental Techniques*. Oxford: Oxford University Press.
58. *Merriam-Webster Online* (2022). Відновлено з <https://www.merriam-webster.com>
59. Tenbrink, Th. (2020). *Cognitive Discourse Analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
60. 大島正健 (1914)。 *國語の組織*。東京: 調布者。
61. 新村出 (1944)。 *外来語の話*。東京: 像震度。
62. WEBLIO 国語辞書 (2022)。 Відновлено з <https://www.weblio.jp>

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ІЛЮСТРАТИВНОГО ХАРАКТЕРУ

63. <http://www.zaitaku-wakayama.net/document/documents/202007iryoyougo.pdf>
64. https://www.jamas.or.jp/service/thesaurus_list
65. <https://www.rad-ar.or.jp/siori/>
66. https://minds.jcqhc.or.jp/docs/minds/ICUIP/04_Ch4_ICUIP.pdf
67. <https://med.toaeiyo.co.jp/contents/ap-ami/ap-ami.pdf>
68. <https://www.j-immunother.com/blog/028staff/>

Перелік дібраних медичних термінів

Термін	Читання	Транскрипція	Переклад
1) 慢性腎臓病	まんせいじんぞう びょう	мансейджінзо:бьо:	хронічна хвороба нирок
2) 血液透析	けつえきとうせき	кецуекі то:секі	гемодіаліз
3) 細菌性疾患	さいきんせいしつ かん	сайкінсей шіккан	бактеріальні захворювання
4) 真菌性疾患	しんきんせいしつ かん	шікінсей шіккан	грибкові захворювання
5) 人工呼吸器関 連肺炎	じんこうこきゅう きかんれんはいえ ん	джінко: кокю:кі канрен хайен	вентилятор- асоційована пневмонія
6) 肺膿瘍	はいのうよう	хайно:йо:	абсцес легень
7) 歯周膿瘍	ししゅうのうよう	шішю: но:йо:	пародонтальний абсцес
8) 認知症	にんししょう	ніншішьо:	деменція
9) 狭心症	きょうしんしょう	кьо:шіншьо:	стенокардія
10) 直腸癌	ちよくちょうがん	чьокучьо: ган	рак прямої кишки
11) 腎臓癌	じんぞうがん	джінзо:ган	рак нирки
12) 舌癌	ぜつがん	зецуган	рак язика
13) 感染性	かんせんせい	кансенсей	інфекційний
14) 細菌性	さいきんせい	сайкінсей	бактеріальний
15) 結核性	けっかくせい	кеккакусей	туберкульозний
16) 保菌者	ほきんしゃ	хокінся	носії
17) 医療者	いりょうしゃ	ірьо:ся	медичний персонал
18) 歯周病	ししゅうびょう	шішю:бьо:	захворювання пародонту
19) 腎臓病	じんぞうびょう	джінзо:бьо:	хвороба нирок

20) 不随意運動疾患	ふずいいうんどう しっかん	фузуй: ундо: шіккан	розлад координації довільних рухів
21) 非医療従事者	ひいりょうじゅう じしゃ	хірьо: джю: джі: шя	немедичні працівники
22) 無名骨	むめいこつ	мумейкоцу	безіменна кістка; тазова кістка або кульшова кістка
23) 痛み止め	いたみどめ	ітамідоме	знеболюючий препарат
24) やけ食い	やけぐい	якегуй	розлад переїдання
25) カテーテル感 染	カテーテルかんせ ん	кате: теру кансен	інфекція унаслідок введення катеру
26) レビー小体型 認知症	レビーしょうたい がたにんししょう	ребі: шьо: тайгата ніншішью:	деменція з тільцями Леві
27) バクテロイデ ス感染症	バクテロイデスか んせんしょう	бакутероідесу кансеншью:	бактероїдна (анаеробна) інфекція
28) 皮膚アレルギー ー	ひふアレルギーー	хіфуарурегі:	алергія шкіри
29) 吸引チューブ	きゅういんチュー ブ	кю: ін чю: бу	відсмоктувальна трубка
30) 医療ソーシャルワ ーカー	いりょうソーシャル ワーカー	ірьо: со: шяру ва: ка:	медичний соціальний працівник
31) 分回し歩行	ぶんまわしほこう	бунмаваші хоко:	кульгава хода
32) Hp	エイチ・ピ	ейчі пі	лікарня
33) 病院	びょういん	бьо: ін	лікарня
34) ER	イ・アル	і ару	кабінет невідкладної допомоги
35) 救急救命室	きゅうきゅうきゅ うめいしつ	кю: кю: кюмейшіцу	кабінет невідкладної допомоги

36) QQ	キュウ・キュウ	кю кю	перша невідкладна допомога
37) 気管支動脈塞 栓術	きかんしどうみゃ くそくせんじゅつ	кікан шідо:мяку сокусейджюцу	емболізація бронхіальних артерій
38) BAE	ビ・エーイ	бі e:i	емболізація бронхіальних артерій
39) 後天性免疫不 全症候群	こうてんせいめん えきふぜんしょう こうぐん	ко:тенсей менекі фузеншьо: ко:гун	синдром набутого імунодефіциту
40) エイズ	エイズ	ейзу	СНІД
41) ウロ	ウロ	уро	урологія
42) 泌尿器科	ひつにようきか	хіцуньо:кіка	відділення урології; урології
43) ギネ	ギネ	гіне	гінекологія
44) エント	エント	енто	виписатися з лікарні
45) 退院	たいいん	тайін	виписка з лікарні
46) 耳鼻科	じびか	джібіка	отоларингологія
47) 耳鼻咽喉科	じびいんこうか	джібіін ко:ка	оториноларингологія
48) 側湾症	そくわんしょう	сокуваншьо:	сколіоз
49) 脊椎側湾症	せきついそくわん しょう	секіцуй сокуваншьо:	сколіоз
50) 手の甲	てのこう	те но ко:	тильна сторона долоні
51) 足の付け根	あしのつけね	аші но цукене	пахвина або пахвина ділянка
52) 生命の徴候	せいめいのちょう こう	сеймей но чьо:ко:	ознаки життя
53) 先天的な側湾 症	せんてんてきなそ くわんしょう	сентентекіна сокуваншьо	вроджений сколіоз

54) 異常な細胞	いじょうなさいぼ う	іджьо:на сайбо:	аномальні клітини
55) 脊髄と脳	せきずいとのおう	секізуї то но:	спинний і головний мозок
56) 血管と気管	けっかんときかん	кеккан то кікан	кровоносні судини і трахеї
57) 随時または食 後血糖	ずいじまたはしょ くごけつとう	зуйджі матава шьокуго кетто:	рівень цукру в крові під час їди або в будь- який інший час
58) 赤血球または 白血球	せっけっきゅうま たははっけっきゅ う	секкеккю: матава хаккеккю:	еритроцити або лейкоцити
59) 化膿性汗腺炎	かのうせいかんせ んえん	кано:сей кансенен	гнійний гідраденіт
60) 中耳炎	ちゅうじえん	чю:джіен	отит середнього вуха
61) アデノウイル ス科感染症	アデノウイルスか かんせんしょう	аденоуірусука кансеншьо:	аденовірусна інфекція
62) 尖圭コンジロ ーマ	せんけいコンジロ ーマ	сенкей конджіро:му	гострокінцеві (гострі) кондиломи
63) 肝疾患 (寄生 虫性)	かんしっかん・き せいちゅうせい	каншіккан (кісейчю:сей)	захворювання печінки (паразитарне)
64) 脳卒中	のうそっちゅう	но:соччю:	інсульт
65) アポ	アポ	апо	інсульт
66) 慢性硬膜下血 腫	まんせいこうまく かけっしゅう	мансей ко:макука кешшю	хронічна субдуральна гематома
67) 腹部大動脈瘤	まんせいはいきし ゆ	мансей хайкішю	хронічна емфізема
68) 虫垂炎	ちゅうすいえん	чю:суйен	апендицит
69) 異所性妊娠	いしょせいになんし ん	ішьосей ніншін	позаматкова вагітність

70) 産褥感染症	さんじょくかんせ んしょう	санджьоку кансеншьо:	післяпологова інфекція
71) 結核-女性生殖 器	けっかくじょせい せいしよつき	кеккаку-джьосей сейшьоккі	туберкулез жіночих репродуктивних органів
72) インポテンス	インポテンス	інпотенсу	імпотенція
73) 陰茎癌	いんけいがん	інкейган	рак статевого члена
74) 前立腺炎	ぜんりつせんえん	зенріцусенен	простата
75) 遺伝性血管性 浮腫	いでんせいけっか んせいふしゆ	іденсей кеккансей фушю	спадковий ангіоневротичний набряк
76) 後天性赤芽球 癆	こうてんせいせき がきゅうろう	ко:тенсей секікакю:ро:	набута червоноклітинна аплазія
77) 白皮症	はくひしょう	хакухішьо:	альбінізм
78) 遺伝性	いでんせい	іденсей	спадковий
79) 後天性	こうてんせい	ко:тенсей	набутий
80) 慢性	まんせい	мансей	хронічний
81) 先天性	さんてんせい	сантенсей	вроджений
82) 関節リウマチ	かんせつりウマチ	кансецу ріумачі	ревматоїдний артрит
83) 結核	けっかく	кеккаку	туберкулез
84) 慢性病	まんせいびょう	мансейбьо:	хронічні захворювання
85) 先天性炭水化 物代謝異常	さんてんせいたん すいかぶつたいし ゃいじょう	сантенсей тансуйкабуцу тайшя іджьо:	врожені порушення вуглеводного обміну
86) 高血圧	こうけつあつ	ко:кецуацу	гіпертонія
87) 解剖学	かいぼうがく	кайбо:гаку	анатомія
88) 眼瞼	がんけん	ганкен	повіки

89) 耳介	じかい	джікай	вушна раковина
90) 耳朶	じだ	джіда	мочки вух
91) 頸部	けいぶ	кейбу	шийний відділ
92) 腋窩	えきか	екіка	пахва
93) 上腕	じょうわん	джьо:ван	надпліччя
94) 前腕	ぜんわん	зенван	передпліччя
95) 大腿	だいたい	дайтай	стегно
96) 会陰	えいん	еін	промежина
97) 四肢	しし	шіші	кінцівки
98) 足首	あしくび	ашікубі	щиколотка
99) 膝	ひざ	хіза	коліно
100) 小骨盤	しょうこつばん	шьокоцубан	малий таз
101) 母指	ぼし	боші	великий палець
102) 心臓	しんぞう	шінзо:	серце
103) 肝臓	かんぞう	канзо:	печінка
104) 腎臓	じんぞう	джінзо:	нирка
105) 胃	い	і	шлунок
106) 肺	はい	хай	легені
107) 肺臓	はいぞう	хайзо:	легені
108) 筋骨格系	きんこつかくけい	кінкоккакукей	опорно-рухова система
109) 消化器系	しょうかきけい	шьо:какікей	травна система
110) 呼吸器系	こきゅうきけい	кокю:кікей	дихальна система
111) 泌尿器系	ひにょうせいけい	хіньо:сейкей	видільна система
112) 生殖器系	しょくきけい	шьокукікей	репродуктивна (статева) система
113) 内分泌系	ないぶんぴつけい	найбунпіцукей	ендокринна система
114) 外皮系	がいひけい	гайхікей	покривна система

115)	心臓血管系	しんぞうけっかん けい	шінзо:кекканкей	серцево-судинна система
116)	神経系	しんけいけい	шінкейкей	нервова система
117)	免疫系	めんえきけい	менекікей	іmunна система
118)	骨格筋	こっかくきん	коккакукін	скелетні м'язи
119)	ふくらはぎ の筋肉	ふくらはぎのきん にく	факурахагі но кінніку	литкові м'язи
120)	結腸	けっちょう	кеччьо:	товста кишка
121)	盲腸	もうちょう	мо:чьо:	сліпа кишка
122)	上咽頭	じょういんとう	джьо:інто:	носоглотка
123)	気管	きかん	кікан	трахея
124)	血液	けつえき	кецуекі	кров
125)	血漿	けっしょう	кешшьо:	плазма
126)	血小板強化 血漿	けっしょうばんき ょうかけっしょう	кешшьо:бан кьо:ка кешшьо:	плазма збагачена тромбоцитами
127)	細胞外液	さいぼうがいえき	сайбо: гайекі	позаклітинна рідина
128)	脳脊髄液	のうせきずいえき	но:секізуйекі	спинномозкова рідина
129)	リンパ液	リンパえき	рінпаекі	лімфа
130)	胃酸	いさん	ісан	шлунковий сік
131)	精液	せいえき	сейекі	сім'яна рідина
132)	唾液	だえき	даекі	слина
133)	汗	あせ	асе	піт
134)	耳あか	みみあか	міміака	вушна сірка
135)	初乳	しょにゅう	шьоню:	молозиво
136)	受精卵	じゅせいらん	джюсейран	запліднене яйце
137)	神経管	しんけいかん	шінкейкан	нервова трубка
138)	胎児	たいじ	тайджі	плід
139)	胎児心臓	たいじしんぞう	тайджішінзо:	серце плода

140) 臍帯	さいたい	сайтай	пуповина
141) 胎盤	たいばん	тайбан	плацента
142) 羊膜	ようまく	йо:маку	плодовый міхур
143) 胚構造	はいこうぞう	хайко:зо:	структура ембріона
144) 菌根	きんね	кінне	мікориза (тобто співжиття грибків)
145) 真菌の莢膜	しんきんのきょう まく	шінкіннокьо:маку	грибкова оболонка
146) 真菌の染色 体	しんきんのせんし よくたい	шінкінносеншьокутай	грибкова хромосома
147) 真菌構造	しんきんこうぞう	шінкінко:зо:	структура грибків
148) ビリオン	ビリオン	біріон	віріон (повноцінна, інфекційна частинка вірусу)
149) ウイルス構 造	ウイルスこうぞう	уірусуко:зо:	структура вірусів
150) 硫化水素	りゅうかすいそ	рю:касуйсо	сірководень
151) ポリ塩化ビ フェニル	ポリえんかビフェ ニル	порієнкабіфеніру	поліхлорований біфеніл
152) ポリクロロ	ポリクロロ	порікуроро	поліхлор
153) 二酸化炭素	にさんかたんそ	нісанкатансо	вуглекислий газ
154) 笑気	しょうき	шьокі	монооксид азоту або оксид азоту
155) 酵素	こうそ	ко:со	ферменти
156) ホルモン	ホルモン	хорумон	гормони
157) エストロゲ ン	エストロゲン	есутороген	естроген
158) 卵胞ホルモ ン	らんほうホルモン	ранхо: хорумон	фолікулярний гормон;

159) プロゲステロン	プロゲステロン	пурогесутерон	прогестерон;
160) 黄体ホルモン	おうたいホルモン	о:тай хорумон	лютеїнізуючий гормон
161) 高分子物質	こうぶんしぶつし つ	ко:буншібушшіцу	полімерні речовини
162) 脂肪	しばう	шібо:	ліпіди
163) 脂質	ししつ	шішіцу	ліпіди
164) 根管洗浄剤	こんかんせんじょ うざい	конкансенджьо:зай	засіб для очищення кореневих каналів
165) 歯科材料	しかざいりょう	шіказайрьо:	стоматологічні матеріали
166) エポキシ樹脂	エポキシじゅし	епокішіджюші	эпоксидна смола
167) 骨セメント	ほねセメント	хонесементо	кістковий цемент
168) イブプロフェン	イブプロフェン	ібупурофен	ібупрофен
169) アービタックス注射液	アービタックスち ゅうしやえき	а:бітаккусучюшяекі	ербітукс ін'екції
170) イオウ・カンフルローション「東豊」	イオウ・カンフル ローション「ひが しゆたか」	іау канфуруро:шьон «хігаші ютака»	сіркокамфорний лосьйон «Хігаші Ютака»
171) ビタミンC 注「フソー」	ビタミンC ちゅう 「フソー」	бітамін ші: чю: «Фусо»	ін'екції вітаміну С «Фусо»
172) 経口避妊薬	けいこうひにんや く	кейко: хініняку	оральні контрацептиви
173) 言語聴覚士	げんごちょうかく し	генгочьо:какуші	логопед
174) 薬剤師	やくざいし	якузайші	фармацевт

175) 救急救命士	きゅうきゅうきゅう うめいし	кю:кю:кю:мейші	фельдшер
176) 看護師	かんごし	кангоші	медсестра
177) 理学療法士	りがくりょうほう し	рігакурьо:хо:ші	фізіотерапевт
178) 視能訓練士	しのうくんれんし	шіно:кунренші	ортоптист
179) 栄養士	えいようし	еййо:ші	дієтолог
180) 精神保健福祉士	せいしんほけんふ くしし	сейшінхокенфукушіші	соцпрацівник з питань психічного здоров'я
181) 歯科衛生士	しかえいせいし	шікаейсейші	стоматолог-гігієніст
182) コンピュータ 診断	コンピュータしん だん	конпю:та шіндан	комп'ютерна діагностика
183) 放射性核種 画像	ほうしゃせいかく しゅがぞう	хо:шысейкакушю гаго	радіонуклідна візуалізація
184) コンピュータ X線画像解析	コンピュータエク スせんがぞうかい せき	конпю:та екусусен гаго: кайсекі	комп'ютерний аналіз рентгєнт зображення
185) 放射線コン ピュータ断層 撮影	ほうしゃせんコン ピュータだんそう さつえい	хо:шысен конпю:та дансо:сацуей	променева комп'ютерна томографія
186) 遺伝子キャ リアスクリー ニング	いでんしキャリア スクリーニング	ідєншікярія сукурінінгу	скрінінг генетичного носія
187) X線CT スキャナー	エクスせんシーチ ースキャナー	екусусєн ші:ті: сукяна:	рєнтгєнівський томограф
188) 温度計	おんどけい	ондокей	термомєтр
189) 心臓カテー テル	しんぞうカテーテ ル	шінзо: кате:теру	серцевий катєтер

190) 石膏包帯	せっこうほうたい	секко: хотай	бинт для гіпсування
191) 外科用タンポン	げかようタンポン	гекайо: танпон	хірургічний тампон
192) 整形外科用機器	せいけいげかようきき	сейкейгекайо: кікі	ортопедичне обладнання
193) 小児科	しょうにか	шьо:нінка	педіатричне відділення
194) 外科	げか	гека	хірургічне відділення
195) 整形外科	せいけいげか	сейкейгека	ортопедичне відділення
196) 眼科	がんか	ганка	офтальмологічне відділення
197) 耳鼻咽喉科	じびいんこうかがく	джібіінко:кагаку	отоларингологічне відділення
198) 皮膚科	ひふか	хіфука	дерматологічне відділення
199) 放射線科	ほうしゃせんか	хо:шысенка	радіологічне відділення
200) 脳神経外科	のうしんけいげかがく	но:шінкейгекагаку	нейрохірургічне відділення
201) 婦人科	ふじんか	фуджінка	гінекологічне відділення
202) 救急科	きゅうきゅうか	кю:кю:ка	відділення невідкладної допомоги
203) 精神科	せいしんか	сейшінка	психіатричне відділення
204) 麻酔科	まずいか	мазуйка	анестезіологічне відділення

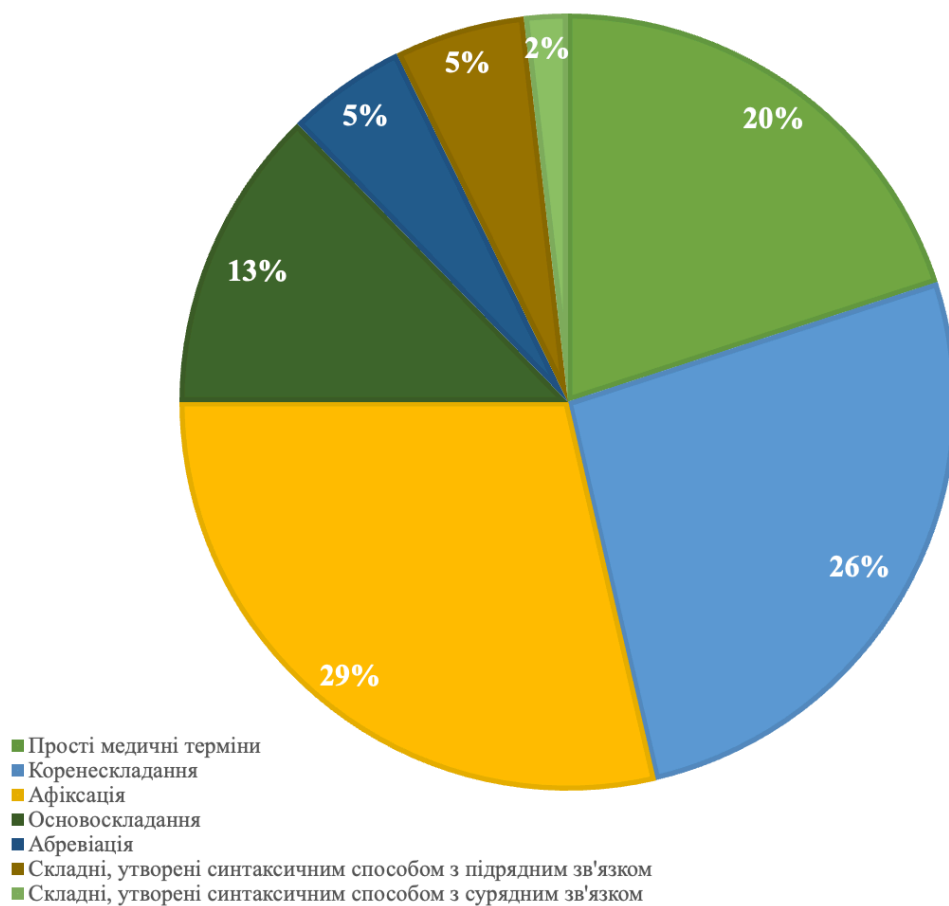
205) 呼吸器科	こきゅうきか	кокю:кіка	респіраторне відділення
206) 咳	せき	секі	кашель
207) 倦怠感	けんたいかん	кентайкан	втома
208) 関節の痛み	かんせつのいたみ	кансецу но ітамі	біль у суглобах
209) 筋肉痛	きんにくつう	кіннікуцу:	біль у м'язах
210) 呼吸困難	こきゅうこんなん	кокю:коннан	задишка
211) 胸痛	きょうつう	кьо:цу:	біль у грудях
212) 嗅覚障害	きゅうかくしょう がい	кю:какушьо:гай	порушення нюху
213) 味覚障害	みかくしょうがい	мікакушьо:гай	порушення смаків
214) 記憶障害	きおくしょうがい	кіокушьо:гай	порушення пам'яті
215) 集中力の低下	しゅうちゅうりよ くのていか	шю:чю:рьоку но тейка	зниження концентрації
216) 動悸	どうき	до:кі	серцебиття
217) 不眠症	ふみんしょう	фуміншьо:	безсоння
218) 頭痛	ずつう	зуцу:	головний біль
219) 下痢	げり	гері	діарея
220) 腹痛	ふくつう	фукуцу:	біль у животі

Класифікація медичних термінів у сучасній японській мові за структурним аспектом

Б.1 НАЙПОШИРЕНІШІ СТРУКТУРИ ЯПОНСЬКИХ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ

Б.2 КЛАСИФІКАЦІЯ ЯПОНСЬКИХ МЕДИЧНИХ ТЕРМІВ ЗА СТРУКТУРНИМ КРИТЕРІЄМ

Класифікація медичних термінів у сучасній японській мові за семантичним аспектом

В.1 КЛАСИФІКАЦІЯ ЯПОНСЬКИХ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ ЗА СЕМАНТИЧНИМ АСПЕКТОМ

